

## GAZETA

## ANTIREVIZIONISTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:  
ARAD, STR. NICU FILIPESCU 30.

ORGAN DE DOCUMENTARE  
APARE SĂPTĂMÂNAL

REDACTOR ȘI EDITOR  
ISAIA TOLAN

Notarii din România ai  
d-lui Eckhardt

## După sentința dela Geneva

Complicitatea  
presei maghiare  
dela noi cu  
iredenta

S'a scris acum vreo lună în presa noastră că primul delegat al Ungariei la Geneva, ruda hor-  
tă Tiberiu Eckhardt, are p-  
ostintă câteva victi de româ-  
depe vremea când era la  
arșitul stăpânirii ungurești ad-  
instator de plasă în lara  
în județul Turda.

Acuzația aceasta l'a adus  
um lui Eckhardt, prin ziarul  
arental, în chipul cel mai  
tegoric. D. profesor George  
arie destăinuie că primul de-  
gat al Ungariei la Liga Nați-  
unilor, în zilele revoluției din Nov-  
18 prim-pretor la lara, a înar-  
at în contra românilor popula-  
maghiară a acestui târgușor  
în țara Moților, l'a dat ordin  
a trăgă în români, a lansat apoi  
Sponul fals că un notar al său  
Gustav a fost omorât de  
omâni, și apoi sub pretextul a-  
esta imaginat a adus sub co-  
anda căutanului de jandarmi  
un detașament, pe care  
eli trimis asupra satelor Fiea de  
și Fiea de jos unde călări  
lui Eckhardt au omorât pe ci-  
li-a ieșit în cale: vreo zece  
într-o cară și câțiva copii  
Deci.

Acuzația-l omor pe care 'n schim-  
at anul blid de linte (d.  
hardt a acceptat, precum se  
să prezinte ca al său un  
lect reacționar de reformă  
victorală pe care generalul Gôm-  
a nu avea curajul să-l prezinte  
numele guvernului) Ungaria  
trimis la Liga Națiunilor s'o  
ere în procesul Marsliei.

Nici că se putea o mai bună  
gerel

Not nu ne vom mulțumi însă  
felicităm Ungaria pentru ale-  
tea ce a făcut-o. Evocarea  
melor ce le are pe conștiință  
la lara d. Eckhardt ne silește  
readucem în discuție un lucru  
pre care am mai scris în  
astă coloană acum aproape  
luni. D. Eckhardt avea com-  
ce în țara Moților pe notarul  
nde Gusztav. Sub cuvântul  
elcios că românii l'ar fi  
ort, d. Eckhardt a trimis în  
ea de sus și 'n Fiea de jos  
șamentului căptanului de jan-  
mi Vincze, ca să comită o-  
urile cu a căror pată pe con-  
tă ruda regentului Horthy  
prezentat acum la Geneva ca  
rător în procesul Marsliei.  
arul Kende Gusztav nu nu-  
și că nu pățise însă nimic dela  
hi, și nu numai că-l și azi  
vleat, dar e astăzi notar să-  
în România, — pe undeva  
Bhor, — spune d. George  
le. Totuși cum asasinul din  
8 al sătenilor români din  
tul Aradului — Moravetz et  
ap. — sunt și astăzi satrapi  
satorilor românești depe granița  
pre Ungaria.

im mai vorbit despre acești  
li al satelor românești, și  
im azi din nou. Se va găsi  
dată cineva să-l ia pe sus  
fotoliile din cari dictează  
lor noastre, și să-l pună la  
il ce li se cuvine?

Cei cari nu citesc decât presă  
ungurească (fiindcă mai sunt  
incă o seamă de astfel de ro-  
mâni în provincia noastră) au  
rămas de bună seamă foarte  
încurcați în fața verdictului  
dat de Liga Națiunilor în pro-  
cesul Ungariei. De-o parte au  
aflat, din auzite cel puțin, că  
Mica Înțelegere jubilează. A  
fost adică un succes românesc,  
sărbesc, cehoslovac și bineîn-  
țeles francezesc, această sen-  
tință a Genevei. De altă parte  
însă citeau că Ungaria e și  
ea grozav de mulțumită, că a  
izbândit și dânsa, că sentința  
supremului areopag internațio-  
nal n'a constatat nicio culpa-  
bilitate ungurească și n'a dat  
nicio sentință în contra Un-  
gariei, ci numai a poftit pe d-nii  
dela Budapesta să mai facă o  
anchetă relativ la teroriștii din  
țara d-lui Horthy.

Dacă între clienții români ai  
falsificatoarelor prese maghiare  
sunt și de-aceia cari își aruncă  
ochii și pe ziare românești, au  
avut prilejul, mai mult ca ori-  
când, să-și dea seama ce păcat  
neiertat fac față de ei înșiși  
dând presei maghiare priorita-  
tatea pe care o dau. Au putut  
mai mult ca oricând să vadă  
cum se falsifică, cum se per-  
vertește, o conștiință româ-  
mânească ce se dă pe mâna  
unor asemenea informatori. Și,  
să nădăjduim, au tras din  
constatarea aceasta concluzia  
cuvinită.

**Ce s'a stabilit și ce s'a  
hotărât Luni la Geneva?  
O arătăm și 'n altă parte  
și-o repetăm și-aci:**

S'a constatat că Ungaria nu  
și-a împlinit obligațiunile luate  
relativ la teroriști prin convenți-  
ile ce le-a încheiat; că unele au-  
torități ungurești au lucrat mână  
'n mână cu teroriștii croaiți; că  
prin aceasta și prin neglijența de  
a nu fi luat măsuri în contra te-  
roriștilor, vina pregătirii atenta-  
tului dela Marsilia cade și-asupra  
Ungariei. Ca sancțiune s'a hotăr-  
it deci să-și pedepsească Un-  
garia neîntârziat autoritățile vi-  
novate, și să aducă sancțiunile  
la cunoștința Ligii Națiunilor. Iar  
ca măsură pentru viitor, s'a de-  
cis încheierea unei convenții ge-  
nerale în contra terorismului.

Ungaria a semnat și ea. A  
semnat că recunoaște vina ce i-a  
constatat o Liga Națiunilor, că va  
executa sentința, că va adera la  
convenția internațională în con-  
tra terorismului, cu alte cuvinte:

nu va mai face de aci 'nainte ce  
a făcut.

**Dar obligația ce și-a luat-o  
Ungaria nu se mărginește la  
atât Liga Națiunilor a stabi-  
lit legătura de filiație care e  
între revizionism și terorism,  
între propaganda revizionistă  
și 'ntre actele de teroare, pri-  
cinnite de propaganda revizio-  
nistă. Hotărând deci să pună  
capăt terorismului, Liga Na-  
țiunilor și-a luat eo ipso obli-  
gații în contra propagandei  
revizioniste.**

Adevărat că după discursul  
d-lui Titulescu delegatul  
unguresc Eckhardt a făcut  
rezerve, spunând că Ungaria  
nu renunță la revizionism.  
Dar să se remarce cronolo-  
gia: după Eckhardt a luat  
cuvântul raportorul și a ce-  
tit rezoluția, la care a ade-  
rat după o seamă de codiri  
și Ungaria. Prin urmare —  
formal și juridic cel puțin —  
rezerva lui Eckhardt a căzut.  
Ungaria și-a luat angaja-  
mente și în privința încetării  
campaniei revizioniste. S'a  
și spus în unele telegrame  
budapestane din săptămâna  
aceasta, că revizionismul  
maghiar va amuși o bucată  
de vreme.

Așa stând lucrurile, alături de  
marea izbândă a evitării răboi-  
ului, rămâne la activul statelor  
cari au pus Ungaria pe banca  
judecății o mare izbândă în plus:

Proclamarea vinovăției autori-  
tăților maghiare;

Proclamarea neglijenței culpa-  
bile a guvernului maghiar, ceea  
ce nu-i cu mult mai puțin decât  
o complicitate directă;

Recunoașterea acestor stabiliri  
din partea Ungariei oficiale;

Angajamentul Ungariei că-și va  
pepeși vinovății — despre cari  
nu va putea deci spune după  
o nouă anchetă că nu i-a gă-  
sit, că nu există — și angaja-  
mentul că va pune capăt te-  
rorismului și inclusiv mamei  
lui: revizionismului.

Știm bine că Ungaria și-a dat  
iscălitura cu rezerva mintală  
că-și va călca la întâia ocazie  
cuvântul. Codrile sale din noap-  
tea de Luni dovedesc acest pro-  
ces de conștiință. Așijderea in-  
terpretarea ce s'a dat în presa  
maghiară constatărilor și hotăr-  
irilor dela Geneva: că nu s'a  
stabilit vinovăția nimănui, că s'a  
adus o hotărâre platonice, că sin-  
gura hotărâre concretă ce s'a a-  
dus e să facă Ungaria o nouă  
anchetă, subînțelegând că această

nouă anchetă ungurească poate  
să aducă la rezultatul la care a  
dus cea din săptămânile trecute:  
că nu există vinovat de neam  
unguresc, că au trecut prin Un-  
garia unii vinovați de altă lege  
cu altă cetățenie, dar au dispărut  
la că-esă necunoscută.

**Când o țară se prezintă  
la o asemenea judecată cu  
apărători ca d. Kánya, cel  
acusat în parlamentul un-  
guresc că a făcut parte  
dintre pregătitori războiu-  
lui mondial și dintre fal-  
sificatorii de franci fran-  
cezi, sau ca d. Tiberiu  
Eckhardt, ruda regentului  
Horthy, care s'a lăudat în  
parlamentul maghiar că a  
trebuit să intentese 30 de  
proces de calomnie pen-  
trucă l-au arătat cu dege-  
tul ca părtaș în afacerea  
falsificărilor de bancnote  
franceze, și care mai are  
pe conștiință asasinate, vi-  
eți de români stinse ban-  
ditește (vesi senzațională  
destăinuie făcută prin  
„Curentul” din 14 Dec. —  
ed. de capitală — și din  
15 Dec. — ed. de provin-  
cie — de d. George Marie,  
profesor la liceul „Regele  
Ferdinand”) — reservele  
acestea mintale de a-ți căl-  
ca cuvântul la întâiul pri-  
leji, nu sunt decât firești.  
Ele nu reduc însă nimic  
din importanța epocală a  
hotărârii dela Geneva. To-  
tașă cum o sentință a unui  
tribunal nu-i micșorată  
prin nimic de primirea ce  
i-o face criminalul recal-  
citrant de pe banca jude-  
cății. Rămâne numai să  
fie Europa la înălțime, și  
să nu mai dea Ungariei  
prilejuri ca după afacerea  
falsificărilor de franci  
francezi și după atâtea al-  
tele, să-și mai arate colții.**

Adunarea antirevizio-  
nistă dela Timișoara

Secția de curând consti-  
tuită la Timișoara a Ligii  
Antirevizioniste a convocat  
pe astăzi în capitala Băna-  
tului o mare adunare de pro-  
testare 'n contra uneltirilor  
revizioniste.

Vor lua cuvântul d-nii Av-  
ram Imbroane, secretar ge-  
neral al ministerului cul-  
telor și președinte al secției,  
prof. univ. Onisifor Ghibu,  
și reprezentanții societăților  
românești din oraș și pro-  
vince.

Vorbind în numărul trecut al  
„Gazetei Antirevizioniste” despre  
serviciile ce le face presa un-  
gurească dela noi iredentei un-  
gare, am stăruit între altele a-  
supra știrilor mincinoase ce s'au  
plasat în ziarele maghiare de  
aici despre expulzările de cetă-  
țeni maghiari din Iugoslavia, și  
am subliniat o enormitate publi-  
cată de faimosul „Erdélyi Hírlap”  
din Arad, care ținuse să fie —  
cum s'ar zice — mai papă  
decât papa, mai iredentist și  
decât presa dela Budapesta.  
Arătasem astfel că în timp ce  
semificiosul guvernului maghiar  
„Budapesti Hírlap” vestea că la  
Subotija își așteaptă expulzarea  
trei mii de unguri, „Erdélyi Hír-  
lap” dela Arad făcea din fânfar  
și mai mare armăsar și anunța  
că își așteaptă la Subotija ex-  
pulzarea „28 de mii de minori-  
tari” (observați și-a doua me-  
schinărie: nu mai e vorba nu-  
mai de unguri, ci de „minori-  
tari”, de indiferent ce lege!)

Se impune să revenim și să  
facem o rectificare. Pentru că,  
ulterior, am aflat că insligatoa-  
rea minciună nu-i decât în parte,  
adeacă în parlea lexică, fabricat  
în redacția arădană. E luată din  
„Pesti Hírlap”, oficiosul Ligii  
Revizioniste maghiare. Însă cum!  
A apărut în aceeași zi de 7  
Decembrie în amândouă ziarele,  
și 'n „Pesti Hírlap” dela buda-  
pesta, și 'n „Erdélyi Hírlap”  
(remarcati asemănarea de titlu!)  
dela Arad! Cu alte cuvinte: l-a  
fost comunicată gazetei ireden-  
tiste dela Arad telefonic, din re-  
dacția oficiosului Ligii Revizio-  
niste, înainte de-a fi apărut în  
oficiosul revizionist! Singura  
deosebire între știrea lui „Pesti  
Hírlap” și-a lui „Erdélyi Hírlap”  
— deosebire datorită sau tele-  
fonului sau excesului de zel al  
redacției arădane — este că 'n  
timp ce „Pesti Hírlap” spunea că  
„dup'o știre din Subotija se ex-  
pulzează 28 de mii” (adeacă din  
toată Iugoslavia!), „Erdélyi Hír-  
lap” localizează, ca să fie mai  
încendiar, și spune că se vor  
expulza 28 de mii de „minori-  
tari” din Subotija!

Adăugăm și-această demascare  
la cele ce le-am publicat până a-  
cum referitor la complicitatea  
presei maghiare dela noi cu  
presa iredentistă din Ungaria, și  
întrebăm din nou: Când se va  
pune odată capăt îndrăzelii?

# NOI LEGI UNGUREȘTI

— Când ajunge cuțitul problemei sociale la os. Se făgăduiește „un fel” de reformă agrară, dar întâi se vine cu o lege a presei, ca să nu se mai poată vorbi de latifundii. —

Precum am arătat în numărul trecut, guvernul maghiar a anunțat că va depune înalte de Crăciun în parlament proiectul de lege, întocmit deja dar nedat publicității, al reformei electorale, și un alt proiect referitor la colonizări.

Semioficiosul „Budapesti Hirlap” mai anunță în editoria sa din 7 crt., intitulat „Pentru viitorul maghiar” următoarele proiecte de legi:

Un proiect pentru extinderea drepturilor regentului, adus comitent cu cel referitor la reforma electorală. (Despre acest proiect semioficiosul spune: „Ceea ce națiunea maghiară a dat întotdeauna într-o mie de ani aceia care o conducea, vrea acum să o asigure PE DEPLIN regentului”).

Un proiect referitor la fidel-comisuri (adecă la latifundiile inalienabile).

Un proiect de comasare a micilor proprietăți agricole.

Un proiect de lege a drumurilor.

Un proiect pentru combaterea descreșterii natalității.

Un proiect de lege a presei.

Afară de proiectul referitor la drepturile regentului, toate celelalte se vor prezenta după Crăciun — la o dată neprecizată.

Se prea poate ca proiectul de lege referitor la fidel-comisuri să nu fie depus de loc, și să fie intercalat numai în legea colonizărilor. Legea aceasta, referitoare la colonizări, va prevedea — după cum se poate deduce — că i se rezervă statului dreptul de preempțiune, dreptul de-a cumpăra el întâi moșiile îndatorate care sunt scoase de fisc sau de proprietari la vânzare. Pe moșiile acestea, cumpărate de stat, urmează să se facă colonizări. Cum însă trebuiesc fonduri uriașe pentru ca legea să aibă vreo eficacitate, e de presupus că în primul an nu se va alge de legea aceasta nimic. Dreptul acesta de preempțiune va fi extins — probabil — și asupra fidel-comisurilor, în sensul că dacă vreun proprietar de moșie inalienabilă cere parlamentului încuviințare ca să scoată de sub inalienabilitate o parte de moșie, ca să scape de datorii, statul își rezervă dreptul de preempțiune. Se vorbea prin ziare, acum câteva săptămâni, că se va hotărî un anumit quantum până la care fidel-comisurile pot rămâne inalienabile. Aceasta ar fi făgăduita lege a fidel-comisurilor. Precum însă se poate prevedea, până aici nu se va ajunge.

Trebuie de altfel să se facă o strânsă legătură între promisiunile acestor reforme și între evenimentele maghiaro-ugoslave. Precum s'a mai arătat, Ungaria face mari pregătiri de înarmare, și trimisese prin foră automobile cu posturi de emisie, cari să facă propagandă pentru pregătirea populației în vederea unei încăierări. Promisiunile acestea re-

formiste nu sunt deci decât o îmbătăre a populației cu apă rece. Li se făgăduiesc colonizări, împroprietăți, — dar abia după ce se vor extinde drepturile regentului și după ce se va aduce o nouă lege a presei, care să pună capăt tot mai stăruitoarelor plângeri în contra latifundiiilor.

Proiectul de lege referitor la comasare e tot din seria aceasta, menită să împace populația sătească. Comasarea înseamnă că se adună într'un loc sau în două pământurile ce le are proprietarul în mai multe părți ale hotărâului satului. E evident, o ușurare, dar, precum o putem ști depe urma comasărilor făcute în fosta Ungarie, comasările multumesc pe unii, cari capătă pământuri mai bune, mai apropiate de sat, în schimb produc multe nemulțumiri la cei desavantați.

Despre anunțata lege pentru combatere descreșterii nășterilor, trebuie să spunem că era arzător simțită nevoia unei intervenții, mai cu seamă în Panonia,

## Despre asociația negustorilor și a fabricantilor minoritari din Ardeal

Ziarul „Brassó Lapok” ne informează că s'a pornit între negustorii timișoreni o acțiune pentru a aduce dela Orade la Timișoara centrala așa-zisei „Asociații a Comercianților”, care e organizația marilor negustori maghiari și maghiarizați din Ardeal.

La Timișoara sau la Orade, pentru noi e tot aia. E vorba de-o federație negustorească maghiară, cu foarte puțin centripetale scopuri, deci de-o asociație

din pricină că unele regiuni ale țării au ajuns să se desnaționalizeze și mai ales să se germanizeze depe urma descreșterii mari a nășterilor ungurești. Suntem grozav de curioși să aflăm, cum socote guvernul maghiar să legifereze combaterea acestui pericol. Prin ce porunci, prin ce mijloace? Pentru că și această chestie porcede tot din marea problemă a latifundiilor. Vor începe cei 5 milioane de proletari lipșiți pământului să facă copii numai pentru că li-o poruncește legea guvernului?

Vom aminti în legătură cu preocuparea aceasta a guvernului maghiar că 'n vreme ce guvernul Gömbös aduce legi pentru sporirea populației, la Budapesta funcționează — precum am arătat în numărul al 12-lea al „Gazetei Antirevizioniste” — o fabrică de scule anticoncepționale destinate SPECIAL „pentru Balcani”, ținut în care (după concepția budapestană) intră și România. Lucrul acesta ni-ar putea fi în sfârșit de înodă!

care oriunde s'ar muta, rămâne dubioasă.

Vom reținea însă grija celor din asociația aceasta de a nu-i muta centrul de comandă depe graniță.

Și vom mai releva ceva: Există în Ardeal și-o organizație a fabricantilor, asijderea minoritară, ungurească și ungurizată, separată de U. G. I. R. Centrala pe acesteia e deasemenea pe granița trianonică, ni se pare la Arad, și tot aici apare și organul ei de publicitate.

## Un turneu coral iredentist

Câteva societăți corale de-ale MAV-ului au fost la începutul lunii acestei în turneu în Germania, sub conducerea deputatului maghiar Matei Frűhwirt, binecunoscut depe urma unor procese de calomnie ce le-a avut la Budapesta cu niște gazete cari l-au învinuit că a umblat să se vândă guvernului cehoslovac și c'ar fi lăscat dela Praga niște sume, despre cari dănsul a spus în instanță că erau prețul unor reclame turistice obșnuite făcute printr'o publicație a sa.

Trebuie să luăm seama la acest turneu, deoarece oficiosul Ligii Revizioniste „Pesti Hirlap” arată în n-rul său din 4 Dec. că a prilejuit niște manifestații revizioniste foarte ciudate.

La München, precum arată „Pesti Hirlap”, societățile corale ale slujbașilor maghiari de cale ferată au dat o serată în sala Hackerbrau. S'a cântat imnul maghiar pe ungurește. A-

jutorul de primar al Münchenului, Grieger, a vorbit despre „nedreptatea” ce s'a făcut Ungariei prin tratatul de pace. A cântat apoi corul poliției din München, pe urmă a luat cuvântul directorul unei școli superioare municipale din capitala bavareză, dr. Brauer, începându-și perorația astfel:

„Frați maghiari, onorat public sărbătoritor!

Să strigăm de trei ori: „Nem, nem, Soha!” „Nein, nein, niemals!” Publicul, spune „Pesti Hirlap” a strigat după el: „Nem, nem, soha!”

### O escrocherie

Concomitent cu turneul acesta a făcut un turneu în Germania Asociația corașă maghiară (Dalos szövetség).

Ziarul „Magyarország” publică în legătură cu turneul acesta o întâmplare, în care se bagă de vină conducătorilor turneului că și dau pe ațifele ce le-au tipărit titlul de profesori, fără să-l aibă.

## „TESz” poate fi recunoscătoare...

La 7 Dec. crt. s'a ținut la Budapesta adunarea generală a faimoasei „TESz”, cum e numită centrala asociațiilor iredentiste din Ungaria.

În alte împrejurări adunarea aceasta ar fi avut repercusiuni senzaționale asupra politicii interne. „Primejd'a externă” însă (procesul unguresc dela Geneva, expulzările de cetățeni maghiari din Iugoslavia), a făcut ca adunarea lui „TESz” să nu iasă prin nimic din comun, și să se termine cu demonstrații iredentiste.

### Dela falsificări de franci la tankapuszta și la șperțuri.

Cititorii noștri au aflat din interpelarea din parlament a contelei Somsich, reproducă în n-rul al 11-lea al „Gazetei Antirevizioniste”, și apoi din agitația începută de studenți în contra lui „TESz”, ce bubă mare urma să spargă în adunarea dela 7 Dec. la vestita asociație, despre care se știe că-i amestecată până 'n gât în afacerea falsificatorilor de franci francezi (prin d-nii Eckhardt, Baros și Szörtsey), și că memoriul iugoslav o acuzase de complicitate cu teroriștii croați.

Contele Somsich a acuzat-o 'n parlament că a făcut de răs pe regent, aducându-l la o așa zisă „săptămână a muncii” (în Sept. crt.) unde au defilat pe dinaintea lui, în uniforme ofițerești, băieți cu placarde de reclamă ale fabricilor de bere, împingând butoale de bere, apoi că la dela căile ferate șperț de un pengő și 60 de flieri (48 de lei) după fiecare călător ce vine cu tarif redus (excellentă afacere pentru MAV) la serbările „săptămânii naționale a muncii”. Despre întrebuintarea acestor șperțuri nu se da nimăunul socoteală. Contele Somsich a lăsat să se 'ntelegă că le pune la buzunar președintele activ al lui TESz, amintitul străin Szörtsey, despre care a spus că are la activ nereguli în dauna lui TESz și că a venit acum 15 ani la Budapesta cu desăgii în spate, ca să stea astăzi în apartament de 15 camere, cu automobil la scară.

### Un patronaj ciudat

Interpelatorul puse direct în cauză pe regentul Horthy și pe d. Gömbös, deoarece a spus că a sesizat încă din primăvară pe primul ministru despre neregulile dela TESz, dar d. Gömbös (care-i șeful suprem al acestei asociații) în loc să fi ordonat vreo anchetă, a arătat denunțul regentului, și apoi s'a mulțumit să patroneze afacerile lui TESz mai departe, iar regentul și-a dat patronajul la mascarada „săptămânii naționale a muncii”.

### Se ordonă anchete; studenții întorc lui „TESz” spatele...

Astfel fiind, se poate închipui gravitatea întorsăturii ce a luat-o afacerea TESz când ministrul de Interne a îndrumat săptămâna trecută pe primarul general al ca-

pitalei să ancheteze gesturile centralei asociațiilor iredentiste, iar asociațiile studențești „Tur și Hungaria”, cari alcătuiau masa de manevră a lui TESz, cerut prin presă să dea TESz socoteală de fondurile ce le înănuiește, să dea o parte din studențimea, și 'n primul rând să revină la spiritul rasist din care s'a născut acum 15 ani, dând fără pe evrei și pe societățile vrcești pe cari le-a primit în meca din urmă la sânul ei.

Cele două societăți studențești au somat public adunarea generală a lui „TESz” (vezi „Magyarország” din 7 Dec.) să cerceteze să arate dacă e 'n asociație un ins sau vre-o societate de rasisti, înțelegând sub această numire și pe încreștinăși; să convoace apoi o adunare generală extraordinară, ca să dea socoteală în această privință; se cerceteze cine-i vinovat de caraghioslăcurile dela „săptămâna națională a muncii”; să se dea 20% din încasările „săptămânii naționale a muncii” studenților.

### All's well that ends well...

Adunarea generală a lui „TESz” promitea deci, după asemenea antecedente, lucruri senzaționale.

Dar nu s'a întâmplat nimic din acestea.

Pretextul patriotic, „pericolul extern”, a mușamalizat totul.

Ședința, prezidată de G. Békassy, s'a început cu citirea unei scrisori a primului ministru Gömbös care asigură pe TESz de sinceritatea sa și-i cere să dea și pe mai departe șperțuri.

Adunarea a prezentat apoi Regentului și a trimis la el telegramă omagială ministrului de externe Kánya, la Geneva. Un domn din comitet Košer a 'ntrebat apoi ce este cu d. Szörtsey. I s'a dat răspunsul că TESz a cerut să fie cercetată gestiunea societății, iar Szörtsey a dat pe calomnatori în câta.

Adunarea s'a declarat apoi lădă cu Szörtsey, și a trez chestia procesului dela Geneva și a expulzării din Iugoslavia hotărînd să înceapă o campanie pentru cel expulzat.

La sfârșit un delegat al studenților a spus că 'n urma întâmplărilor în politica externă studențimea se declară solidă cu TESz și își retrage cererile arătate mai sus.

Mușamaua națională s'a tins deci peste potlogăriile TESz, totașa cum s'a întins amestecul în afacerea falsificatorilor de bancnote franceze.

## Reduceri pe c. f. pentru sărbători

Direcțiunea generală c. f. a dispus să se acorde călătorilor o reducere de 50 la sută pe toate clasele, începând de 1 Decembrie ora 12 a. m. și până la 6 Ianuarie 1935, ora 24 a. m. Reducerea se acordă în orice direcție în care s'a dat la stația putul acestei luni, fără rest de de sedere într-o localitate, pentru o călătorie simplă, părăndu-se o jumătate de de Reducerea se acordă de orice stație din țară.



Inarmările Ungariei.

## O nouă listă de unități militare

Addugăm la lista de unități militare ungurești ce-am repro-  
 dus-o după lista de subscripții  
 pentru Statuia lui Rakoczy pub-  
 licată de semioficiosul „Budapesti  
 Hírlap”, următoarele noi unități,  
 spicuite din subscrierile pentru  
 același statue apărute în numă-  
 rul din 7 crt. al semioficiosului:  
 Inspectoratul de marină „Ny”  
 (apusean?) Komárom-Esztergom;  
 din Komárom;  
 Secția (osztály) de grăniceri din  
 Budapesta;  
 Bat. de constructori de dru-  
 murilor Zothmund din Seghedin;  
 C-da 4 honv. „vdd” (brigada  
 de vânători ?), Pécs;  
 Secția 5/II (osztály) a garni-  
 soanelor din Orosháza;  
 Oficiul aviativ, B-pesta;  
 C-da apărării militare antiaie-  
 ră, B-pesta;  
 Spitalul armatelor și a poliției  
 militare, Seghedin;  
 Cursul ofiteresc de studii de  
 regulament, B-pesta;  
 C-da brigăzii mixte honv.,  
 B-pesta;  
 Inspectoratul Instrucției levent-  
 iste din jud. Veszprém  
 Expozitura Instrucției levent-  
 iste Kaposvár.  
 Dintr-o altă listă de subscrieri  
 pentru statua lui Rakoczy, pub-  
 licată de semioficiosul „B. H.”  
 săptămâna trecută:  
 Comanda remonte, Székesfe-  
 hérvár.  
 Serviciul economic central al  
 grănicerilor.  
 C-da 3 honv., secția artilerie,  
 Gykanlza.  
 Reg. 5 inf. „Mátyás”, bat. 1,  
 Majaegerszeg.  
 Bat. III al reg. 11 „St. Boc-  
 s”, Dobritin.  
 Secția II. min. război.  
 Bat. 3/1, Szombathely.  
 Garnizoana 6 de poliție milit.,  
 Dobritin.

Expozitura marinarească, Csep-  
reg.Grupul militar principal, min.  
război.

Bat. 5/III, Kőszeg.

„2 vdd. para.” (c-damentul 2  
vânători ?), Székesfehérvár.Comanda militară a „spor-  
tului obligatoriu”

E de prisos să mai amin-  
 tim că instrucția leventistă  
 e comandată și suprave-  
 ghiată de ofițeri din armata  
 activă.

La sate această instrucție  
 o conduc dascăli sau alți  
 localnici demobilizați, dim-  
 preună cu reangajați de-ai  
 armatei.

Comanda pe plasă o are  
 câte-un ofițer activ. Co-  
 manda pe județ, numită in-  
 spectorat, o au ofițeri că-  
 pitani sau maiori.

Comanda supremă e la  
 Budapesta, și o are colone-  
 lul Filotás, cu alți ofițeri su-  
 periori din ministerul de  
 honvezi.

Ca să adăugăm la cele  
 ce se știu o nouă dovadă  
 relativ la instrucția levent-  
 istă, dăm după oficiosul Ligii  
 Revizioniste „Pesti Hírlap”  
 din 6 Dec. crt. următorul  
 necrolog:

În cazarma husărească din  
 Czegled s'a sinucis din nu  
 se știe ce motive căpitanul  
 activ Rudolf Ervin, în vârstă  
 de 35 de ani. A fost multă  
 vreme comandantul levent-  
 istilor din Abony. Pentru me-  
 ritele sale în legătură cu  
 „sportul obligatoriu” (ins-  
 trucția premilitară), secția  
 Czegled a lui Move (orga-  
 nizația ai cărei ofițeri sunt  
 amestecați în afacerea Jan-  
 kapusztá) l-a ales președinte  
 onorific pe viață.

E r a t ă

## Cine apără Ungaria la Geneva

În darea de seamă din  
 nostru trecut (pag. a  
 4, col. a 3-a) despre des-  
 terea dela Geneva a comi-  
 tății Ungariei cu aten-  
 torii, s'a strecurat o gre-  
 ă de tipar, în capitolul  
 care arătam că Ungaria  
 apărută la Geneva de Eck-  
 ardt, care spusese în par-  
 lamentul unguresc la 16 Nov.  
 33 (vezi „Pesti Hírlap”  
 17 Nov. a. tr.) că a  
 put să intențeze 30 de  
 cesse de calomnie pentru că  
 spus despre d-sa că a  
 put parte din banda fal-  
 catorilor de franci fran-  
 ci, și de ministrul de  
 ne unguresc Kánya,  
 pre care s'a spus la 13  
 r. 1933 în parlamentul  
 har (interpelarea lui  
 rki Imre — vezi „Ma-  
 yság” din 14 Febr. a.  
 că a făcut parte din-  
 pregătitorii războiului  
 dial și dintre falsifica-  
 de franci.

Din greșeală s'a cules data  
 interpelării referitoare la d.  
 Kánya: 13 Febr. 1934, în  
 loc de 1933.

Cititorii cari păstrează  
 colecția „Gazetei Antirevi-  
 zioniste”, au putut să facă  
 singuri corectarea cuvenită,  
 deoarece ne întemeiam cu  
 privire la d. Kánya pe un  
 document pe care l-am pu-  
 blicat în numărul 1 al zia-  
 rului nostru (pag. 8). Tot în  
 același număr (pag. a 2-a)  
 am publicat și declarația  
 d-lui Eckhardt referitoare  
 la cele 30 de procese de  
 calomnie.

Nu o'ați făcut nicio da-  
 torie citind și laudând „Ga-  
 zeta Antirevizionistă”. A-  
 duceți-vă mereu aminte că  
 apare cu greutatea uriașă,  
 din sărăcia și truda redac-  
 torului ei, deci achitați-vă  
 abonamentul.

## Loialitate hortistă...

D. deputat Romulus Sei-  
 șanu a arătat zilele trecute  
 cu citate din manualele de  
 școală din Ungaria, ce este  
 în realitate faimoasa prie-  
 tenie italo-maghiară: o prie-  
 tenie de față și de inte-  
 reșe, în dosul căreia pân-  
 dește grija Ungariei de a  
 șterpeți Italiei portul Fiume.

Aceeași e și prietenia ma-  
 ghiaro austriacă. Vom arăta  
 cu nenumărate citate și do-  
 vezi ungurești, că Ungaria  
 uneltește zi și noapte ca să  
 pună mâna pe Burgenland.  
 Pentru azi vom sublinia  
 faptul întâmplat Joi la Bu-  
 dapesta: comemorarea dela  
 Teatrul municipal, cu trans-  
 misiuni radiofonice, a unui  
 deceniu de când s'a făcut  
 plebiscitul prin care s'a rupt  
 din Burgenland și a revenit  
 Ungariei regiunea Sopronu-  
 lui. A fost o manifestație i-  
 redentistă antiaustriacă foar-  
 te puțin conformă cu decla-  
 rațiile de nfocată amicitie ce  
 le face mereu Austriei Un-  
 garia oficială.

## Cărți, reviste

Am primit la redacție:

„Mileniul”, ultima lucrare, a-  
 părută săptămâna aceasta la Cluj,  
 a eminentului ziarist Sever Stolca  
 Desgroapă din arhive uitate ero-  
 lica luptă purtată de tineretul ro-  
 mân condus de d. Alex.  
 Valda-Volvod în contra mileniu-  
 lui unguresc dela 1896. O carte  
 de-o neprețuită valoare și de-o  
 rarismă elegantă.

„Vechimea românilor în  
 Transilvania și revizionismul  
 maghiar”, București, 1934, de  
 Anghel Pomesu-Gilly și Const.  
 A. Orășeanu, două reputate va-  
 lori ale presei românești. Vom  
 reveni.

„Ungaria antirevizionistă”,  
 de dr. S. Fényes, în românește  
 de I. T. Mureșanu, București,  
 1934.

Uj Magyarok”, an. III no. 1  
 și 2, Oct., Nov. 1934, revista  
 antihortistă a d-lui S. Fényes.

„Administrația Română”,  
 an. 14, no. 12, organul Asociației  
 generale a notarilor din România,  
 redactat de d. Isac E. Isacu, notar  
 în Periam.

„Fruncea”, revistă bănețeană,  
 an. I, nr. 1 și 2. Apare în Timi-  
 șoara, V, str. Balta Veche 2, re-  
 dactată de confratele N. Ivan,  
 cu colaborări prețioase, cu ma-  
 terial select și cu-o nțățire  
 excelentă.

## 40 la sută analfabeți într'un oraș...

Deputatul Ștefan Milotay (azi  
 directorul gazetei guvernamentale  
 pseudo-agrariene „Uj Magyar-  
 ság”) a jinit anul trecut, pe  
 vremea când era încă opoziționist  
 și conducea ziarul „Magyarság”,  
 o conferință la Győr, în care a  
 spus între altele: „E un fapt  
 intolerabil că în secolul al 20-lea,  
 în mijlocul câmpiei maghiare, 40  
 la sută din populația unui oraș  
 sunt analfabeți”.

## România, pavăza de- mocrației antihitleriste

de Ion Ioniță

La București apare o revistă  
 maghiară foarte interesantă: „Uj  
 Magyarok”, redactată de Fényes  
 Samu, cel mai remarcabil ziarist  
 din fosta Ungarie, care în ulti-  
 mul deceniu antebelic a dus o  
 luptă curajoasă și demnă împo-  
 triva sistemului corupt și medie-  
 val al feudalismului maghiar,  
 acătărât la adăpostul administra-  
 ției de pomină.

Această luptă d. Fényes o  
 continuă și acuma, criticând cu  
 obiectivitate, cu multă pricepere  
 și cu o splendidă informație  
 guvernarea „cursistă” a Ungariei  
 actuale, demascând toate matra-  
 pazlicurile deșănțate ale ducelui  
 Bethlen — Gömbös, și infierând  
 felul cum înțeleg să administreze  
 și să exploateze țărănimea total  
 săcătuită și burghezimea sără-  
 cită acești reprezentanți ai feu-  
 dalismului medieval și latifundiar,  
 cari se prezintă în fața opiniei mon-  
 diale în ipostază de nedreptățiți,  
 de persecuțați, de nenorociți, deși  
 ei — și numai ei — au fost,  
 sunt și vor fi apărătorii, până  
 la ultimele picături de sânge, ai  
 civilizației europene, — subîte-  
 legând reacția, hitlerismul, cur-  
 sismul, antidemocrația, ebre-dis-  
 mul sub această civilizație, care  
 în ultima analiză este pur anti-  
 semită, deși, atât Gömbös cât  
 și contele Bethlen își dau toată  
 silința să ascundă acest miez  
 lăfătuș al strădaniei lor.

Și tendințele reacționare, anti-  
 democratice sunt bine înțelese  
 și mult apreciate în unele cer-  
 curi engleze, în Italia fascistă, în  
 Austria nazistă, în Germania  
 hitleristă. Ba ce este și mai sem-  
 nificativ — zice Fényes — chiar  
 și grupări reacționare și fasci-  
 zante din Franța și din Cehos-  
 lovacia manifestă oarecari sim-  
 patii pentru politica intransigent  
 ebre-distă, fascistă, hitleristă și  
 antisemită a „cursiștilor” din  
 Ungaria.

Nmml România a mai rămas  
 neatinsă de această cangrenă!  
 — afirmă cu satisfacție d. Fé-  
 nyes.

Aci am vrea să facem o mică  
 pauză și să atragem atenția d.  
 Fényes, ca să scruteze puțin și  
 situația politică din România.  
 Îndeosebi să studieze și să an-  
 cheteze situațiunea democrațiilor  
 noastre minoritare și mai cu sea-  
 mă activitatea politică a evreimii  
 din Transilvania, pentru a consta-  
 tate: ce sprijin efectiv a dat și  
 dă elementului românesc și statului  
 român această democrație mino-  
 ritară și îndeosebi minoritatea  
 evreiască? Sprijin — cum rezultă  
 palpabil din expunerile precise  
 ale d-lui Fényes — atât de ne-  
 cesar, pentru a combate lăfărea  
 fascismului, a hitlerismului, anti-  
 semitismului, cari, în fond, zice  
 d. Fényes — împing lumea în-  
 spre un nou război revanșard.

Orl, la cea mai mică exami-  
 nare serioasă a situației, vom  
 constata că chiar evreo-maghi-  
 arli din Transilvania montează  
 prin sprijinul lor material și spi-  
 ritual toată campania revizi-  
 onistă din România. Răsvrătln-  
 du-se împotriva entității națio-  
 nale a poporului român, unel-

tiind pe față și în ascuns în con-  
 tra frontierelor Țării, menținând  
 o stare continuă de enervare în  
 rândurile minorității maghiare —  
 enervare, care are repercursiuni  
 firești și în sufletele românilor,  
 provocând astfel deslănțuirea u-  
 nui nou război. Mai mult: ace-  
 ste cercuri democratice, acești ca-  
 pitaliști evrei cărora nicăieri în  
 lume nu le merge așa de bine  
 ca la noi, au dat mâna cu ebre-  
 diștii „cursiști”, fasciști și anti-  
 semiști din Ungaria, pentru a  
 răpune ultimul bastion al demo-  
 crației: România.

În asemenea împrejurări, tre-  
 buia să ne punem întrebarea:  
 ce rost mai are la noi apărarea  
 democrației împotriva valului re-  
 acționar, care străbate lumea  
 chiar dela Apus? De ce să fa-  
 cem noi pe jandarmii proști ai  
 acestei democrații, care în loc  
 să ne sară în ajutor, uneltește  
 cu dușmanii Țării, întâmplător  
 ebre-diști, cursiști, fasciști și an-  
 ti-semiști, împotriva securității  
 noastre? Nu cumva își imagi-  
 nează acești democrați și semi-  
 ti, că democrația este necesară  
 numai în măsura intereselor lor  
 proprii? Ce trece peste acest in-  
 teres iminent poate să fie chiar  
 și hitlerist, fascist, antisemit? A-  
 poi dacă este așa, trebuie să ne  
 conformăm și noi, acceptând  
 din fascism etc. tot ce este sa-  
 lutar nouă, adică elementul au-  
 tohton, românesc, și puțin ne  
 vom sinchisi de urmările firești,  
 cari se vor resfrânge asupra ca-  
 pului „democraților” (?) noștri.  
 Deoarece noi, românii, nu sun-  
 tem învolți ca să jucăm rolul  
 măgarului lui Buridan: să facem  
 pe democrații, când este vorba  
 de interesele și numai de intere-  
 sele „democraților” noștri, chiar  
 și în dauna țării.

Astfel d. Fényes ar depune o  
 activitate rodnică în interesul  
 democrației în România, dacă  
 ar atrage atenția minorității ev-  
 rești din Transilvania și a de-  
 mocrațiilor sincere, asupra jocu-  
 lui dublos ce-l joacă aceste gru-  
 pări, în speranța vagă că româ-  
 nii nu vor pătrunde în tainele  
 acestor duplicități. Ei bine! Nu  
 se prea poate continua acest  
 joc. Orl se va adapta împreju-  
 rărilor acestei democrații, spri-  
 jinit sincer și fără reticențe  
 unitatea țării, ori românii nu vor  
 avea niciun interes ca să mai  
 militeze pentru o ideologie pe-  
 rimată, care — concomitent —  
 periclitează sub masca democ-  
 rației securitatea neamului nos-  
 tru.

A fi, însă, democrat și a con-  
 spiră cu dușmanii ebre-diști în  
 potrivă României, și, totuși a  
 pretinde că România să fie san-  
 tinela acestei democrații nesin-  
 cere, este mai mult ca imbeci-  
 litate, — este o prostie.

## Mărunte și felurite

Duminea trecută s'a jinit la  
 Budapesta adunarea generală a  
 lui OMGE (Asociația maghiară  
 agricolă).

Președintele, contele Ladislau  
 Somsich, precum anunță „Uj Ma-  
 gyarság” din 11 crt., a arătat că  
 recolta de grâu din anul acesta  
 a Ungariei a fost cu 14 milioane  
 de chintale (măji) mai puțină  
 decât cea din anul trecut.

Vorbind despre export, a arătat  
 că exportul în Cehoslovacia s'a  
 redus în ultimii patru ani la o  
 zecime, și că exportul în Austria  
 (fară aliată Ungariei) scade din  
 ce în ce mai alarmant.

# Ce pătești când cazi în disgrafia ungurilor

— Grațiozități ungurești la adresa turcilor —

Vă mai amintiți din cartea con-fratului Corneliu I. Codarcea „Front Antirevizionist”, expectorările diabolice cu cari au onorat pe bunii lor fraji italieni de astăzi, acum 17 și 18 ani, cei ce reprezentau în Ungaria floarea intelectualității maghiare? Încă n'a pronunțat nimeni la adresa italienilor asemenea blesteme! Ceea ce nu-i stânjenește astăzi pe admiratorii dela Pesta să întoneze difirambii cei mai ciudași la adresa Italiei, dupăcum mâine (dovadă șantajul din Septembrie crt. al contelui Ștefan Bethlen) difirambii de-acuma nu-i vor stânjeni să repete iar ceia ce au știut spune în timpul războiului.

Pățania turcilor, cari erau la fel ca azi Italia adulații Ungariei hortiste, e cât se poate de instructivă în privința eventualei italo-filii de mâine a acestor loiali oameni dela Budapesta.

Căci iată cum a scris Duminecă, la 9 Dec., directorul ziarului „Uj Magyar-ság”, Alexandru Pethő, despre ministrul de externe al Turciei, pe care acum vre-un an presa maghiară îl ridica în slava slavelor:

„Încă și merituosul Tefik Rusdi bey — o, sfântă frățietate turanică, o, frățietate turcească, o, călătorie la Ankara (a lui Gombos, — n. tr.), care ai rămas și azi fără răspuns! — cu un cuvânt și-această ciocărlie cu glas de bulbul s'a vârit în ceata pășărilor de hoituri, ca, în sfârșit — e și-asta ceva — să dea la o parte trandafirul vâl depe senti-

mentalismul istoric maghiar. E și adevărat; în secolul al 16-lea și al 17-lea tot în această tovarășie ni-a supt bravul frate turc sângele, ducând naintea sa ca umplutură de șanșuri pe acoliții sârbi și valahi. Eil Rūsdī bei nu-i personalitate romantică. Turcii au uitat mai repede pe Cumano din 1912, decât Belgradul dela 1456. Putem să 'nvățăm dela acest merituos Rusdi bei, ca dela un frate al nostru turanic, chiar dacă nu-i decât jidov levantin”.

De-ocamdată — fiindcă suntem numai la începutul începutului, — grațiozitățile ungurești față de „fratele turc” se mărginesc la atât. Până la Crăciun mai au timp să se transforme în reeditări ale expectorărilor de cari e plină la adresa turcilor istoriografia și literatura maghiară.

Din citatul de mai sus, care pe noi nu ne poate interesa direct decât peste vre-o 50 de ani, fiindcă abia atunci, impusă de smăcinarea maghiară între expansiunea slavă și germană, va veni rândul unei apropieri româno-maghiare care să ducă la difirambi și-apoi la invective, putem să luăm deocamdată un îndemn: să reabilităm ocupația turcească din Ungaria anilor 1525 — 1690, căci o merită și pentru că ne-a salvat de o expansiune ungurească primejdioasă, și pentru că n'a fost precum o descrie istoricii unguri sau acei dintre mănuiitorii români de condeie istoriografice cari pastişează pe istoricii și pe literații unguri.

# Halo, radio Budapesta!

Relatând Duminecă, 9 Decembrie la ora 10 a. m. despre des-baterea din ajun a memoriului iugoslav la Liga Națiunilor, radio Budapesta tot mereu repeta tendința pacifistă a Ungariei, care nu reclamă revizuirea decât numai și numai pe cale absolut pacinică (!) Astfel nici că se poate imagina o tentativă atât de mășșavă din partea oficialității maghiare, de a periclita pacea generală prin asasinat. Postul de radio budapestan își exprima deci nedumerirea și revolta, că asemenea monstruoșitate se poate presupune despre națiunea maghiară cea atât de „cavaleră”!

Au ce au maghiarii cu cavalerismul lor, pe care după cea mai înșositoare faptă a falsificării francilor francezi îl fălăie în văzul opiniei publice mondiale. Presupun se pare, că popoarele lumii sunt niște bieți minoritari valahi, șvabi ori slovacl, pe cari îi poate îmbăta cu apă rece. Parcă nu ar sta toată istoria măturle vie a barbariei incommensurabile cu care au fost tratate popoarele supuse jugului milenar al „cavalerismului maghiar”.

Și, pentru a ilustra apoi pacifismul maghiar, postul budapestan de radio aducea știrea senzațională, că un oarecare preot reformat din Petroșani a sucombat subit, deoarece atitudinea ilioială și provocatoare a iugoslaviei l-a frânt inima, care palpită de dragoste patriotică maghiară. Cu alte cuvinte: un preot reformat, cetățean român, trăind în România, primind salariul dela statul român, se prăpădește de dragal „patriotic” al Ungariei.

Nimic de zis, dacă acel preot a simțit în sinea sa astfel și a crezut că în felul acesta se poate armoniza conștiința de cetățean cu îndatoririle firești față de patria proprie în care trăia. Poate că așa este scris în codul „cavalerismului maghiar”; prescripții pe cari noi, „valahii puturoși,” nu le cunoaștem. Dar ca să vină radio Budapesta, — deci o stațiune din țară străină — și să relateze moartea unui cetățean străin — străin din punctul lor de vedere — confundând voit și conștient patria maghiară cu patria română, ce este, dacă nu provocare obraznică? Ori, și metoda aceasta face parte din sistemul revizionismului pacifist? Aceasta nu se cheamă ațăfare, indemn la revoltă, propagandă subversivă? De aci până la falsificarea banilor străini și până la asasinarea regilor este doar numai un pas. Căci, din moment ce nu recunoaște radio Budapesta actualele frontiere, socotind Ardealul și mai departe „patrie maghiară”, nu ne rămâne alta, decât să le dovedim cu arma în mână contrariul.

Acțiunea vrea să împingă latifundiarul din Ungaria aceste două țări, pentru a scăpa de urmările inevitabile unei politici barbare, feudale, antidemocratice, care a adus poporul, adică țărănul maghiar, la sapă de lemn? Pe calea unui război vor să evite — la ei acasă — reforma agrară și reforma electorală? Deslănțuind războiul european speră ca să amâne democratizarea Ungariei?

Și de dragul acestui „cavalerism” medieval al latifundiarilor și magnaților unguri a murit acel biet reformat din România? Sărmanul Imbecil! Care nici după 15 ani de istorie trăită, nu a pătruns tainele politicii infame a magnaților și latifundiarilor maghiari. Care nici azi nu vede că o haită de aventurieri — de origine străină și nu maghiară — s'a cocolășat în fruntea bravului țărăn maghiar, subjugându-l, exploatându-l și ținându-l într-o mizerie și incultură nedemnă.

A murit, sărmanul preot reformat, de dorul latifundiarilor exploatare, cari au dus Ungaria la sapă de lemn. Să-i fie țărâna ușoară, și să nu se călăscă pe lumea cealaltă!

I. I.

## Bibliografie

„Budapesti Hirlap” a publicat la 8 Dec. o lungă recenzie a romanului „Furtuna galbenă” („Sarga vihar”) al episcopului protestant Makkay dela Cluj. Precum se știe din recenzia făcută acestui roman de d. dr. Ilie Dălanu prin coloanele „Gazetei Antirevizioniste”, noua scriere a episcopului protestant dela Cluj tratează despre epoca năvălirii tătarilor. Recenzentul lui „Budapesti Hirlap” relevă ceea ce e „a romanului P. S. Sale contribuție la pedagogia iredentistă oficializată azi în Ungaria, și după o serie de citate încheie arătând că romanul P. S. Sale Makkay se termină cu cuvintele (privindu-l pe unguri): „înviere și viață eternă.”

Semioficiosul guvernului maghiar anunță în reclama ce o face noului său calendar, că se publică în paginile lui „Kincses Kalendarium” lista tuturor miniștrilor dela 1867 până astăzi ai Ungariei (trebuie să fie o listă foarte nostimă, știut fiind cât e de neaoș ungurească aristocrația maghiară!), și un studiu al statisticianului Illyefalvy, care arată „pe baze statistice” ce pot aștepta ungurii dela anul ce vine.

„Magyarság” din 8 crt. anunță că a apărut la Budapesta o carte a lui Iosif C. Urbányi (fost deunăzi într-o călătorie prin România, Iugoslavia, Bulgaria și Turcia) intitulată „Starea culturală a Săcșimii” („Székelyföld kulturállapota”).

Același ziar a publicat la 30 Nov. spiciuri revizioniste din cartea „Hungary” (pe care am anunțat o acum câteva săptămâni) a scriitorului englez însurat cu bulgăroaică C. A. Macartney, despre care se știe că a fost în vară și pela noi într-o călătorie de studiu.

Păstrați toate numerele „Gazetei Antirevizioniste” pentru colecție.

La numărul ultim din Decembrie — precum am făgăduit dintru început — vom anexa un sumar pe categorii al tuturor numerelor apărute.

# Dela Liga Antirevizionistă

La Bistrița s'a constituit Duminecă trecută o secție a Ligii Antirevizioniste, sub conducerea următorului comitet: protopop Victor Mureșanu, protopop la Petrinjel, colonel în rezervă Tudor Zbârcea, Ioan Partenie, rector de liceu, Iosif Costeșcu, Aurelia Rebreanu, dir. gimn. de fete și dr. Cornel Mureșanu primarul orașului.

Secția arădănească a Ligii Antirevizioniste a ținut acum săptămâna o ședință plenară la Căminul Românesc, sub președintul P. S. Sale Episcopul dr. G. Gorle Comșa, și a hotărât să dăce în capătul dinspre pădure al bulevardului Aradului o troiță în amintirea martirilor dela 1918-1919 al județului Arad iar în centrul orașului monument al Unirii.

S'a discutat la adunare despre presa românească a Aradului, condamnându-se sprijinul ei dau românii ziarelor „Gurești”.

În legătură cu aceste date, ziarul „Curentul” scrie în nr. 15 crt. următor: „Se știe că în localitate două cotidiene românești, „Rea” și „Ecoul”, apoi mai multe și altele săptămânale „Dintr-un ceata”, „Gazeta Antirevizioniste” este de-o netăgăduită și unică valoare în țară noastră.”

## Intre TESZ și studenții mea maghiară

Ca adaos la cele arătate Duminecă trecută, în pagina a doua a numărului 141 al tru de față despre adunarea generală a lui TESZ (centrala cietăților iredentiste), arătăm că „Magyarság” din 9 Decembrie soc. studentească „Turul” zămis lui „Magyarság” un comunicat prin care desminte că „Turul” și-ar fi revocat să se prin care-i ceruse lui TESZ dea afară pe evrei, să dea un denților 20% din veniturile biților ei iredentiste și să gicu pondă ce-i cu acuzațiile faimosului Szörtsey. Soc. „Turul” nu și-a revocat adresa dedere timpul cât va dura ancheta și s'a început în contra lui „Turul”.

## Se repetă ca de Gründl

Din Arad era să fie pus pulzat zilele trecute un tăfăean străin găsit îndemebil, negustorul de Deutsch de pe bulev. gina Marla. Fiindcă așa e obiceiul la noi, să ajungă indezirabil la frontieră, ordinul de expzare i-a fost revocat grafic și de-atunci nu clinește nimeni.

## Cutezanțele presei maghiare dela noi

— Iarăși o îndrăzneală în legătură cu vizita la Timișoara a d-lui ministru Slăvescu. —

E cunoscută îndrăzneala la care s'a dedat în urma vizitei din luna trecută la Timișoara a d-lui ministru de finanțe Slăvescu corespondentul comun din capitala Bănătuului al ziarului brașovean de instigație „Brassói Lapok” și al oficiosului Ligii Revizioniste „Pesti Hirlap”. Precum am arătat în pag. a 8-a a numărului al 13-lea al „G. A.”, corespondentul amintit a trimis cu privire la vizita la Timișoara a d-lui Slăvescu și la împrumutul intern, o corespondență cu același text ambelor gazete la care lucrează, având numai grija să adauge în corespondența trimisă oficiosului Ligii Revizioniste câteva minciuni în plus, între altele că M. Sa Pegele și Marele Voivod Mihai n'au semnat decât câte un milion, atunci când se știe îndeobște că au semnat șapte.

Corespondentul celor două ziare iredentiste a căzut săptămâna aceasta în recidivă.

Precum se știe, născocirile calomnioase debitate în legătură cu vizita la Timișoara a ministrului de finanțe, i le prilejuiuse ciudata încercare a unui domn Vermes, directorul fabricii budapestene de textile din Timișoara și șeful secției timișorene a așa-zisei „Alianțe Naționale Israelite”, de a se eschiva dela o contribuție la împrumut potrivit cu beneficiile ce le are fabrica sa budapestană dela guver-

nele românești. Corespondentul lui „Brassói Lapok” și al lui „Pesti Hirlap”, readuce pe acest Vermes în discuție, în numărul din 10 crt. al lui „Brassói Lapok” în legătură cu un svon mincinos ce ar fi circulat nu știu unde despre demisia d-lui ministru de finanțe Slăvescu. Și în-gaimă domnul corespondent în legătură cu acest svon niște așa intitulate „Rânduri vesele”, rânduri în cari își bate joc de d. Slăvescu, spunând că ministru de finanțe, care s'a ridicat până'n portofoliul ministerial din scaunul de procurist al Băncii Românești din Timișoara, se duce pe pluta, dar d. Vermes, care era director de fabrică și pe vremea când d. Slăvescu era numai procurist în Timișoara, rămâne director, oricât s'a ridicat în contra lui un ministru de finanțe trecător.

Nu vom vorbi despre spiritul de foarte îndolnic gust din aceste „Rânduri vesele”. Semnalăm însă acest sistem de bătaie de joc, și ne întrebăm dacă autorul de exerciții stilistice al gazetei brașovene se dedă la provocările acestea din propriu indemn, sau e pns la cale de fabrica budapestană? De-o fabrică despre care d. ministru Slăvescu a spus că are beneficii dela toate guvernele românești și că singură camăta anuală a creanțelor cele are după comenzile armatei este de un milion de lei, atâta cât voise să subscrie la împrumutul de 'nzestrare a oștirii.



# Un uriaș succes românesc la Geneva

Liga Națiunilor a pronunțat luni noaptea sentința în procesul terorismului mar-  
lar, ordonând Ungariei să-și pedepsească neîntârziat autoritățile vinovate de amestec  
D. atentatului dela Marsilia, să aducă aceste pedepse la cunoștința Ligii Națiunilor și  
L. p. să pună capăt terorismului și instigației revizioniste, generatoare de acte teroriste.

Sentința a fost adusă în urma discursului monumental al d-lui ministru de ex-  
terne al României N. Titulescu, pe baza raportului delegatului englez Eden, inspirat  
la așa de mare măsură din teza d-lui N. Titulescu, încât în multe părți ale ei hotărrea  
Ligii Națiunilor nu este decât o parafrază a discursului d-lui Titulescu.

Consiliul Societății Națiunilor a constatat prin rezoluția sa:  
Că din discuțiunile dela ședințele Ligii și din actele ce s'au prezintat, reiese că  
diversele chestiuni referitoare la existența sau la activitatea, în afară de teritoriul iu-  
goslav, a diferitelor elemente teroriste, nu au fost regulate în condițiuni care să dea  
satisfacție guvernului iugoslav;

„Că după aceste debateri și aceste documente, unele autorități ungare ar fi  
ummat cel puțin din neglijență responsabilități cu ocazia unor acte care se leagă de  
regătirea atentatului dela Marsilia”;

Că Ungaria este datoră să pedepsească autoritățile maghiare cari s'au făcut  
C. novate.

Consiliul a invitat deci Ungaria să aplice neîntârziat sancțiuni vinovaților săi,  
C. să le aducă la cunoștința Ligii.

De încheiere, hotărrea Ligii prevede să se încheie de urgență o convenție inter-  
națională în contra terorismului.

Rezoluția aceasta a trebuit acceptată și de Ungaria, care s'a codit la început,  
dar văzându-se părăsită de Italia, a trebuit s'o primească.

## Magistralul discurs al d-lui N. Titulescu

Domnule Președinte,

Cu o deosebită cunoștință a  
muzel și cu o clară conștiință a  
răspunderilor sale, guvernul regal  
României s'a asociat în co-  
municarea din 12 Noembrie la  
terrea iugoslavă.

Acel cari par să nu priceapă  
reacțiunile intervenției noastre, nu  
înțeleg însă legăturile intime  
ari unesc Iugoslavia și Româ-  
nia. Acel cari merg până la a  
critica afirmând că noi apă-  
m interese proprii cu prilejul  
unei afaceri iugoslave, nu știu  
ce măsură spun adevărul.  
Totul ne este propriu când e  
 vorba de Iugoslavia. Doliul Iu-  
goslaviei este doliul României.  
Majestatea Sa Regele Alexandru  
Iustificatorul era unul din princi-  
pali stâlpi ai politicii de pace  
organizată, pe care România nu  
încetă să o practice dela sfâr-  
șitul ostilităților încoace. Inter-  
esele unității naționale iugoslave  
e confundă cu acelea ale unității  
naționale ale României.

De aceea prezența României  
la lăturile de Iugoslavia este o  
funcțiune a vieții noastre de stat,  
așa cum nu vom înceta nicio-  
dată să o concepem. Dar încă  
atunci când la doliul Iugoslaviei  
se adaugă doliul Franței? Tot  
aceea atinge Franța, atinge Ro-  
mânia. Istoria precum și raportu-  
rile noastre mutuale sunt mărtu-  
rie vie.

Și atunci când Franța este  
crunt rănită prin moartea eroică  
a unui mare apărător al păcii și  
al ordinii europene existente,  
atunci când ne amintim că ene-  
micul Louis Barthou era și cetă-  
șeanul de onoare al țării mele,  
cum se va îngădui să spun că du-  
rerea națiunii franceze este atât  
de mult a noastră, încât ca parte  
interesată viu să reclam în  
persoană, în fața consiliului,  
pentru cei doi mari dispăruți ai  
noștri, lumină și sancțiuni.

Dela Apponyi la minu-  
sculul Eckhardt...

Domnule Președinte,

Colegul meu, d. Jettici, a ex-  
pus consiliului cu calm și dem-  
nitate cererea iugoslavă. Colegul  
meu, d. Beneș, a definit cu tărie  
semnificația politică a evenimen-  
telor dela Marsilia. Sarcina mea  
este mai îngrată. Imi revine să  
răspund la expozeul pe care  
onorabilul delegat al Ungariei  
l-a făcut în ședința de Vineri.

Să-mi fie, înainte de toate,  
îngăduită o confesiune. Ascultând  
expozeul onorabilului delegat al  
Ungariei, era greu ca gândul  
meu să nu se ducă, evident  
pentru moment, din dificultățile

prezente la epoca în care, timp  
de mai mulți ani fără întreru-  
pere, România și Ungaria erau  
asezate la masa consiliului pentru  
ca să dezbate o problemă care,  
deși în aparență limitată, pune  
cu toate acestea față în față  
naționalismul maghiar și naționa-  
lismul român.

Contele Apponyi reprezenta  
pe cel dintâi, eu pe cel de-al  
doilea. Câte lucruri pe cari fie-  
care dintre noi le credem ade-  
văruri absolute, nu ne-am spus  
atunci! Însă în ce termenii curte-  
nitori fiecare dintre noi căuta să  
exprime ceea ce ar fi putut să  
displacă celuilalt! Vă rog să  
credeți că n'am micșorat prin  
aceasta nici puterea argumentelor  
și nici preciziunea judecăților  
noastre. De aceea, după fiecare  
întâlnire cu contele Apponyi, cu  
toată forța atacurilor, ne despăr-  
țeam și mai prieteni. Cât despre  
mine, aveam un sentiment de  
admirație crescândă pentru acest  
vajnic apărător al cauzelor maghi-  
are. Am considerat totdeauna ca  
foarte mare pierderea suferită de  
Ungaria și de Societatea Nați-  
unilor prin moartea contelui Ap-  
ponyi. Însă niciodată n'am mă-  
surat mai bine adevărata ei  
amplare decât cu prilejul desba-  
terilor actuale.

Dacă odinioară curtenia era  
allata Dreptului, azi se pare că  
divorțul între ele este complet  
Mat mult încă, aceste două ele-  
mente fiind absente, natura care  
are oare de vid, a trebuit să  
le înlocuiască. Și constă că în  
locul lor tronează azi trufașă  
afirmația gratuită și provocarea.

Vă mărturisesc că sunt sur-  
prins și îndurerat. Însă meseria  
omului politic este să facă față  
situațiilor așa cum ele se prezintă,  
oricari i-ar fi neplăcerile.

### Ce cere Iugoslavia

Care este semnificația cererii  
iugoslave? În niciun moment ea  
nu pune în cauză onoarea Un-  
gariei. Iugoslavia a cerut ajutorul  
comunității internaționale, pentru  
ca să reprime pe vinovați și ca  
să pună capăt unei forme de te-  
rorism pe care activitatea guver-  
nelor naționale nu este suficientă  
să o stăpânească.

### Onoarea țării mele...

De altfel, fiecare își face des-  
pre onoarea națională concepția  
care îi convine. Cât despre mine,  
eu așez atât de sus onoarea țării  
mele, încât, oricari ar fi acuza-  
țiile pe cari guvernul ungar le-a  
formatul contra ei în trecut și  
oricari ar fi acelea pe cari i le  
rezervă în viitor, niciodată ideea  
că onoarea țării mele ar putea

să fie pusă în cauză nu mi-ar  
trece prin minte. Este o dovadă  
de cât de sus planează pentru  
mine această onoare. În orice  
caz, nu înseamnă să faci operă  
de pace când încerci să trans-  
formi onoarea națională într'un  
argument destinat să paralizeze  
o discuție loială și amicală, pre-  
ludiul necesar al oricărei concii-  
iațiuni.

## Cele șase denegațiuni din memoriul ungar

Pentru că interesele apărării  
o cer, să trecem la analiză.  
Ungaria își rezumă în șase  
puncte catechismul denegațiuni-  
lor sale și pretinde prin aceasta  
să spulbere dovezile iugoslave.

### Lagărul dela Janka puszta

PRIMA DENEGAȚIE. — S'a  
reproșat Ungariei că a îngăduit  
să se desvolte la Jankapuszta un  
lagăr de teroriști, cari se dedau  
la exerciții militare. Ungaria răs-  
punde, citez textual: „Niciodată  
o autoritate civilă sau militară  
ungară nu s'a ocupat de instruc-  
ția sau de organizarea refugia-  
ților croaiți ce trăiau la Janka-  
puszta sau aiurea”.

Să-mi fie permis să constat că  
Ungaria răspunde la chestiuni pe  
cari și le pune ea însăși.

PUȚIN IMPORTĂ CINE S'A  
OCUPAT DE INSTRUCȚIA MI-  
LITARĂ DE LA JANKAPUSZTA.  
EU ÎNTREB: REFUGIAȚII DELA  
JANKAPUSZTA SE DEDAU LA  
EXERCIIU MILITAR? DA, sau  
NU?

Dacă nu, pentru ce Ungaria  
n'a început prin a nega numai  
decât?

Dacă da, cum puteau autori-  
tățile ungare să privească cu un  
ochiul părintesc exercițiile cari nu  
aveau nimic de-a face cu jocurile de  
copii?

### Armele și explosibi- lele teroriștilor

A DOUA DENEGAȚIE: S'a re-  
proșat Ungariei de a fi lăsat re-  
fugiaților dela Jankapuszta folo-  
șința liberă a armelor și a ex-  
plozibilelor. Acelaș sistem. Un-  
garia răspunde la altceva și spu-  
ne, iarăș citez textual: „Nicio-  
dată refugiații croaiți n'au primit  
arme sau munițiuni, fie la Janka-  
puszta, fie aiurea, din partea au-  
torităților ungare, civile sau mi-  
litare, și niciodată ei n'au putut  
să și le procure în Ungaria”.

Dacă aceste arme au venit  
de dincolo de frontieră, Un-  
garia ar fi trebuit să tolereze  
importarea lor? Și dacă a-  
ceste arme au intrat în Un-

### Cum răspunde Ungaria.

De aceea, în fața cererii iugo-  
slave eu mă așteptam, mărturi-  
sesc, la o apărare ungară de un  
gen cu totul diferit: rectificarea  
faptelor acolo unde era posibil,  
oferită spontană de colaborare  
pentru reprimarea tuturor faptel-  
lor de felul celor de cari se  
plânge Iugoslavia. Această afa-  
cere ar fi trebuit să se termine  
— și eu păstrez totuși speranța  
— printr'o asociație. Forma mo-  
derată și sobră pe care Iugosla-  
via a dat-o expozeului său ne  
autoriză să sperăm într'un ase-  
menea rezultat.

În loc de aceasta ne găsim în  
fața unei construcțiuni sui gene-  
ris.

Dacă îmbrăcați negarea cea  
mai absolută în formele provo-  
cațiunii neobișnuite, obțineți re-  
zumatul expunerii Ungariei pe  
care am auzit-o. Las la o parte  
apelurile la sentiment, care sunt  
de stil în toate discursurile un-  
gare. Și încă, dacă analizezi, ne-  
gația nu este absolută decât în  
formă. Iar provocarea nu se mă-  
rginește numai la părțile în cauză.  
Ea tinde să se desvolte în do-  
ctrină politică, pe care, dela masa  
consiliului, Ungaria încearcă să  
o răspândească, grație răsune-  
tului desbaterilor Societății Nați-  
unilor, pentru cel mai mare bine  
al unui egoism național.

garia prin contrabandă, au-  
toritățile ungare sunt ele  
scutite de orice vină prin  
faptul că nu le-au confiscat  
imediat ce au observat pre-  
zența lor?

Și poate cineva să susțină  
în mod serios că o autori-  
tate nu este în greșală a-  
tunci când din neglijență ea  
a lăsat să se acumuleze în  
masă, pe teritoriul național,  
arme ucigătoare, deși ea  
s'ar mulțumi să spună în  
urmă că n'a avut cunoștință  
despre aceasta?

Pentru ce Ungaria n'a  
spus categoric, numai de-  
cât, că refugiații dela Janka  
Puszta nu aveau arme de  
loc?

Aceasta ar fi fost greu.  
De aceea Ungaria neagă  
doar proveniența ungară a  
armelor și lasă în umbră  
această învinuire. Dar umbra  
a făcut loc luminii.

De altfel, ceea ce Ungaria  
spune în legătură cu explo-  
zibilele, este cât se poate  
de edificator. Citez: „Dea-  
semenea niciodată un emig-  
rat croat n'a putut să-și  
procure în Ungaria explo-  
zibile PE CALE LEGALĂ”.

Aceasta o cred. Atât ar  
mai fi lipsit. Dar pe cale  
ilegală? Iată adevărata che-  
stiune. Ungaria mărginindu-se  
să nega proveniența ungară  
a armelor și proveniența  
legală a explozibilelor un-  
gare, apărarea sa ia forma  
unei mărturisiri.

Faptele allegate de Iugo-  
slavia rămân deci nesdrun-  
cinate.

### Ajutorul financiar dat acțiunii tero- riste

A TREIA DENEGAȚIE. Me-  
moriul Iugoslav are un pasaj  
referitor la chestiunea ajutorului  
financiar dat acțiunii teroriste.  
Într'un mod impresionant, gu-  
vernul Iugoslav ne face să înțe-  
legem că este foarte greu de  
presupus, că cheltuielile enorme

pe cari le necesită o acțiune  
teroristă de această întindere  
puteau să fie suportate de sim-  
pli particulari.

Potrivit obiceiului său, Un-  
garia întrebulează aceeași for-  
mulă. Citez: „Autorități un-  
gare civile și militare n'au fur-  
nizat niciodată resurse materiale  
emigraților croaiți”.

De data aceasta, denegația  
este zadarnică, căci memoriul  
Iugoslav spune în termeni clari:

„Pentru moment, guvernul iu-  
goslav se mărginește să pună  
una din chestiunile cele mai  
turburătoare în această afacere”.  
Însă delegatul ungar a adăugat  
în expozeul său: „Subliniez că  
acuză relativă la plesele de  
argint pe care serviciul de mo-  
nete al statului le-ar fi bătut  
pentru membrii organizației  
„Utașă”, este o invențiune fan-  
teztistă”.

Ori, în ceea ce privește mo-  
neta care circula printre refu-  
giații dela Janka Puszta și care  
se numea „Kuna”, guvernul iu-  
goslav s'a mărginit să comunice  
avizul experților săi.

Știu bine că expertiza atrage  
contra-expertiză, și afirmația pu-  
ră și simplă nu o poate face să  
cadă. Iar act că guvernul ungar  
nu a cerut o contra-expertiză.

### Pașapoartele te- roriste

A PATRA DENEGAȚIUNE S'a  
reproșat autorităților ungare de  
a fi eliberat pașapoarte teroriș-  
tilor Iugoslavi. Ungaria răspun-  
de: „Emigrații croaiți n'au pu-  
tut și n'ar fi putut să-și pro-  
cure pașapoartele pe cale le-  
gală”.

Repet întrebarea mea: Dar  
pe cale ilegală?

Imi este penibil să insist a-  
supra unei situații așa de deli-  
cate și întregirez pur și simplu  
mărturisirea pe care ni-a făcut-o.

Există deci posibilități  
ilegale de a se procura pa-  
șapoarte ungare. Și dacă do-  
vada existenței acestor paș-  
apoarte este făcută — există deci  
autorități ungare cari au lu-  
crat în afară de lege și — să  
admitem — contra voinței gu-  
vernului.

Dar atunci ce măsuri înțelege  
să ia guvernul ungar contra a-  
cestor autorități? Și cum să  
nu vorbim de răspundere direc-  
tă când asemenea măsuri n'au  
fost luate, cel puțin până în  
prezent?

### Legăturile dintre te- roriști și autoritățile ungare

A CINCEA DENEGAȚIUNE.  
S'a vorbit în cererea Iugoslavă  
de contactul pe care emigrații  
Iugoslavi l-ar fi avut în prepa-  
rarea acțiunilor teroriste, cu au-  
toritățile civile și militare un-  
gare. Ungaria răspunde, citez:  
„Protestez în modul cel mai for-  
mal contra afirmațiilor guvernul-  
ului Iugoslav prin care se impută  
unor personaje oficiale ungare  
și unor ofițeri din armata un-  
gară vreun rol sau chiar vreo  
intenție oarecare, cari ar putea  
să-i facă răspunzători, moral-  
mente sau în fapt, fie de pre-  
pararea atentatului, fie de vreo  
acțiune teroristă”.

Să credem pe onorabilul de-  
legat al Ungariei. N'a existat  
contact între emigrații Iugoslavi  
și autoritățile ungare. Dar de  
data aceasta, îndepărtându-mă  
dela memoriul Iugoslav, eu răs-  
torn acuzația și fac autorităților  
ungare o imputare pentru lipsa  
de contact cu refugiații și cu  
teroriștii.

Cum? Pe teritoriul unei țări  
refugiați ce fac exerciții militare!  
Pentru ce autoritățile ungare n'au  
văzut aceasta? Acești refugiați  
au arme și explozibile, cari nu

# Un uriaș succes românesc la Geneva

Urmare din pagina 5-a  
sunt de proveniență ungară. Pentru ce autoritățile ungare n'au știut aceasta?

S'au eliberat acestor refugiați pașapoarte în mod ilegal. Pentru ce autoritățile ungare au voit aceasta?

Este atâtă indiferență acumulată, o asemenea serie de neglijențe suprapuse, încât în cel mai bun caz, ne găsim în fața unei culpe „in omittendo”, neted caracterizată. **Denegarea acțiunii în asemenea împrejurări este mărturisirea omisiunii. Tocmai ceea ce Iugoslavia voia să dovedească.**

## Protecția oriminalilor pe teritoriul Ungar

A ȘASEA ȘI ULTIMA DENEGAȚIUNE. E vorba de reproșul privitor la înlesnirile și protecția de care s'au bucurat criminalii pe teritoriul ungar.

În această privință onorabilul delegat al Ungariei se mulțumește să afirme că, ori de câte ori guvernul iugoslav a intervenit pe cale diplomatică, guvernul ungar l-a dat satisfacție.

Correspondența diplomatică dintre 1930 și 1934 vorbește dela sine. Și de altfel, este oare posibil să se intervină pentru fiecare act al vieții zilnice? Și onorabilul delegat al Ungariei conchide, citez: „Din toate acestea se poate deduce că dreptul de azil acordat de Ungaria emigraților iugoslavi nu depășea limitele acestui drept, așa cum este el înțeles în general în toate statele și care constă în a tolera prezența persoanelor cari caută un refugiu contra persecuțiilor politice.”

De data aceasta îmi este teamă că onorabilul meu coleg ungar să nu s'a fi lansat într-o imprudență. Am trăit zece ani în Marea Britanie și sunt atât de des în Elveția, încât consider această țară ca a doua patrie. Crede oare în mod sincer onorabilul delegat al Ungariei că vreodată în istoria Marii Britanii sau în aceea a Elveției dreptul de azil a fost extins dela oamenii arme și dela arma explozibilă? Și crede el sincer că dacă vreodată s'ar fi dovedit guvernului britanic sau guvernului elvețian că din vina unor anumite autorități locale s'ar fi putut întâmpla un astfel de lucru, onoarea britanică sau onoarea elvețică, pentru că vă place să vorbiți despre onoarea națională, s'ar fi mulțumit să răspundă: „It is not made in England”, sau în traducere: Marfa nu este britanică, sau elvețiană, — deci chestiunea este închisă?

## Ungaria nu-și respectă convenția.

Nu vreau să insist și pentru că nu voi spune mai mult asupra acestei de-a șasea și ultime denegațiuni ungare, sper că spiritul meu de conciliere va fi apreciat.

Nu pot trece sub tăcere afirmația care s'a făcut aici și după care dovezile iugoslave n'ar fi pertinente decât dacă ele s'ar reporta la o epocă posterioară lunii Iulie 1934, dată la care un acord a fost încheiat între Ungaria și Iugoslavia pentru lichidarea nemulțumirilor precedente.

Dacă în urma acordului dela 21 Iulie 1934 chestiunea refugiaților nu s'ar mai fi pus, recunosc că Iugoslavia ar putea să nu mai vorbească de învinuire ce s'ar referi la o perioadă precedentă, pentru că ar fi fost lichidate prin convenție.

Dar când posterior acestei convenții terorismul iugoslavilor

refugiați în Ungaria capătă amploarea pe care o cunoaștem pentru a culmina în tragedia dela Marsilia, convenția din Iulie 1934 nu mai poate îndeplini funcțiunea de zid despărțitor.

Într'adevăr din două una: Sau ineficacitatea ei dovedește că s'a pus o semnătură inutilă, sau această ineficacitate dovedește că starea de lucruri creată de toleranța anterioară lunii Iulie 1934 era atât de gravă încât o convenție nu mai era un remediu. Acest fapt încă ar constitui o circumstanță agravantă.

Nedorind a învenina desbaterea, nu voi insista pentru moment asupra acestei chestiuni. Dar această separare în două perioade prezintă pentru mine un

interes din cele mai vii și din alt punct de vedere. Ea îmi explică o atitudine a guvernului ungar din 1932 care pentru mine era inexplicabilă. Dar din momentul ce Ungaria cere să se discute acuzațiile iugoslave numai dela Iulie 1934 încoace, încep să înțeleg.

Voi pune consiliul la curent cu faptele.

Suntem cu toții de acord că afară de satisfacția legitimă că trebuie acordată Iugoslaviei, sarcina consiliului este și de ordin mai general, și din acest punct de vedere, pregătind între altele o convenție internațională contra terorismului, el își va îndeplini datoria spre cel mai mare folos al păcii.

## De ce n'a aderat Ungaria la convenția în contra terorismului

Cred că consiliul va afla cu interes că guvernul român, precursor în mai multe domenii de soluții destinate a garanta în mod eficace pacea, a cerut încă din 1932 încheierea unei asemenea convenții.

Într'adevăr, guvernul român a prezentat conferinței de dezarmare — și anume comitetului pentru dezarmarea morală — o serie de propuneri printre cari aceea de a se reprimă de către fiecare stat prepararea și executarea pe teritoriul său a actelor independente contra siguranței statelor străine.

Comitetul pentru dezarmarea morală a desemnat o comisiune de juristi care a prezentat la 12 Iulie 1933 (doc. conf. D. C. G. 142) o serie de texte privitoare la propunerile delegației române (conf. D. C. D. M. 29).

Citez două din ele:

Art. 2. Înaltele părți contractante se angajează să ia măsurile legislative susceptibile să reprime pregătirea și executarea pe teritoriul acestui stat a actelor îndreptate contra siguranței unei puteri străine.

Art. 3. Înaltele părți contractante se angajează de asemenea: 1) Să împiedice activitatea organizațiilor care s'ar face vinovate de unul din actele prevăzute la art. 2 și de a le aplica tratamentul organizațiilor având un scop ilicit în sensul legislației interne.

Ce s'a petrecut însă în fața comitetului pentru dezarmarea morală?

Pe când toate delegațiile au

fost de acord să se ia încă de pe atunci dispoziția cu privire la dezarmarea materială, în cuprinsul textelor definitive ce vor fi adoptate de conferință, delegația ungară a refuzat să subscrie la oricare angajament juridic în această materie, ceea ce dovedește că n'a voit să asume responsabilități în cazul violării stipulațiilor privitoare la dezarmarea morală. Delegația ungară a făcut la începutul lucrărilor comitetului pentru dezarmarea morală o rezervă generală, care a fost reînnoită în Iulie 1933 de generalul Tăncos.

În ședința dela 17 Noembrie 1933 a comitetului pentru dezarmarea morală, d. Szentistváry, referindu-se la rezerva formulată în Iulie 1933 de generalul Tăncos, a citit în numele Ungariei o lungă declarație, din care extrag următorul pasaj:

„Delegațiunea noastră a fost totdeauna de părere că dezarmarea morală nu poate fi obținută prin forță, ci numai prin angajamente morale. De aceea rămânem ferm convinși că angajamentele ce ar urma să fie acceptate de către state, în această materie, nu se pretează la o formulă strict juridică și nici nu vor fi supuse aprecierii unei instanțe judiciare oarecare.

Pentru toate aceste motive, cred de a mea datorie, de a reînoi, la rândul meu, rezerva prezentată, încă dela începutul lucrărilor comitetului, de către delegatul ungar, privitoare la forma finală pe care a trebuit s'o ia dispozițiunea relativă la dezarmarea morală.”

## Cine vorbește de „manopere politice”!

Azi, onorabilul delegat al Ungariei nu se mai opune încheierii unei convenții internaționale contra terorismului. Nu mai rămâne decât a conveni că odiosul atentat dela Marsilia, situându-se la o dată posterioară acordului ungaro-iugoslav din luna Iulie 1934, datorim acestui date prețioase sprijinul pe care guvernul ungar este gata să ni-l acorde acum la opera constructivă a Societății Națiunilor.

Și acum se pune întrebarea:

Este oare catehismul acestor denegațiuni, sau atitudinea din trecut a guvernului ungar față de represiunea terorismului internațional, care autoriză pe onorabilul delegat al Ungariei să ne vorbească de aus, de o manoperă politică a Micii Înțelegeri, de lipsa noastră de tradițiune pe care încercăm să o înlocuim prin propagandă și de revizuirea fruntarilor noastre?

Manevra Micii Înțelegeri?

Oare delegatul Ungariei nu știe că dela 16 Februarie 1933 cele trei state ale Micii Înțele-

geri și-au unificat politica lor externă și că acțiunea lor concertată este un comandament al statutoilor pe care și le-au dat?

Regele Iugoslaviei a fost asasinat; Iugoslavia se adresează Societății Națiunilor. Toată lumea felicită Iugoslavia, de a fi optat pentru calea dreptului și de a se fi îndepărtat de aceia a forței. Dar acest Rege este cumnatul Augustului meu Suveran, amenințat El, cel dintâi, și după El ministrul Lui, ca element de consolidare a ordinii existente.

Acțiunea României, de a veni să ceară, alături de Iugoslavia, satisfacțiunea pe care aceasta o pretinde și fără de care pacea poate fi în pericol, în loc de a apărea ca o acțiune de solidaritate internațională, în ce privește menținerea păcii, poate ea fi dintr'odată declarată și calificată drept manoperă politică?

De când asistența în vederea menținerii păcii merită blamul, în loc de a merita elogiu? Și de ce onorabilul delegat al Ungariei nu vede că ar putea servi

mult mai bine cauza păcii, oferind în mod spontan de a pedepsi pe cei cari s'au făcut vinovați de greșeli, recunoscând că onoarea națională ar fi cu mult mai bine apărată prin recunoașterea sinceră a unei erori administrative, decât prin denegarea sistematică a oricărei erori?

## Pacea depinde de un gest

Căci, să n'o uităm, pacea depinde de un gest. Zadarnic un guvern ar încerca să rămână stăpân pe opinia publică a țării sale, dacă dinspre Geneva nu-i vine gestul concret care să-i permită a spune: „Satisfacția v'a fost dată.”

Cei cari printr'o falsă concepție a onoarei naționale sau cei cari printr'o falsă interpretare a datoriei internaționale pe

care o confundă cu un verbal în care fiecare dintre urmează să-și primească satisfacția, ar împiedica o soluție eficientă, nu-și dau seama de răspunderile enorme ce iau asupra lor.

Nu treceți cu ușurință durerea unui popor. Nu uitați că era ușor ieri, este greu azi. Ceea ce este încă azi, printr'o sforțare de voință din partea tuturor, va veni mâine imposibil. Să nu sgârșiciți atât timp cât noi tem cei cărora se cer elemente necesare menținerii păcii, regiune vastă lovită de durere și revoltată împotriva unei nedrepte.

Cum s'ar putea oare vedea adevărat în apelurile pe care adresează Cehoslovacia și România prin miniștrii lor de ceri străine, doi dintre cei vechi servitori ai Societății Națiunilor, un mijloc de propagandă

## Tradiția românească

Onorabilul delegat al Ungariei a mers până la a spune: „Atunci când cineva nu are tradiție, se sprijine pe propagandă.”

Românii n'au tradiție? Așezați pe meleaguri pe cari n'au încetat să le locuiască de când au fost aduși de împărații Romei, românii se găseau acolo pentru a primi pe ungurii cari veneau din Asia.

După două mil de ani, sunt în măsură să spună poporului ungar, care se fălește cu o tradiție numai milenară: „Suntem

tot aci; rămâneți fiindcă ați dit, dar cu condiția ca să și straze fiecare locul.”

Dar, bine înțeles, nu aș dăzni să cer delegatului să revină asupra concepțiunilor despre tradiție. Ar fi o tradiție în plus, și inutilă dată. Din spirit de conciliant nu o voi cere, ci mă voi jumi să spun: „Să admitem atunci când n'ai tradiție, te jini pe propagandă. Dar aștează să știu de ce popoarele au tradițiune fac propagandă chiar multă propagandă?”

## Revizionismul maghiar

De astădată, a cere un răspuns mi se pare nimerit.

Toate acestea însă n'au mulțumit pe onorabilul delegat al Ungariei. El a ținut, cu prilejul examinării condițiilor în care s'a petrecut atentatul dela Marsilia, să afirme doctrina sa revizionistă și mai mult chiar, filosofia sa politică asupra revizionismului considerat ca instrument de pace.

Aș putea cu greu găsi un argument mai bun pentru menținerea păcii.

Unui popor care se plânge de a fi fost decapitat prin pierderea șefului său iubit, i se răspunde: „Nu s'a sfârșit. După Rege, vă veți pierde și fruntariile. Nu în Croația, căci așa s'a hotărât la Budapesta, ci aiurea.”

Împartășesc în întregime convingerea onorabilului reprezentant al Marii Britanii că nu ar fi trebuit să fie ridicate probleme străine de faptele prezentate de plângerea iugoslavă. Este însă un drept de legitimă apărare ca atunci când aceste chestiuni au fost ridicate, ele să nu rămână fără răspuns. Aceasta cu atât mai mult, cu cât lipsa de răspuns a lăsat să se desvolte aceasta boală care se numește: revizionismul ungar.

S'a spus întotdeauna: „Nu înăbușiți durerea. Nu uicideți speranța, căci ea este o condiție a păcii.”

Aceasta nu a fost niciodată părerea mea, căci din cauza acestei metode s'a ajuns la o situație din cele mai bizare și la un adevărat delir verbal. Într'adevăr, popoarele pot să-și ceară pe față unul altuia mutilarea lor reciprocă, cu simpia condiție de a spune numai: „Nu vă îngrijorați căci acestea se face prin mijloace pacifice.”

Și când vă gândiți că pe astfel de baze vor să-și întemeieze o pace durabilă!

Mai întâi să expunem faptele. S'a întrebat vreodată cineva ce cifră se ridică numărul de nemulțumiți din fruntariile și suferințele? Numărul lor este minim, față de acela al celor cari văd în mijlocul statului-quo condiția de liniște lor.

Dacă se ține seama de faptul că unele state au ajuns la asemenea înalte privilegii teritoriale, dacă se ține seama de faptul că Franța, Italia, Marea Britanie, Belgia, Micii Înțelegeri și statele Balcanice nu cer nimic se întindă peste propriile fruntarii, dacă se ține seama de faptul că în cele două Americi problema revizuirii nu se pune, dacă se ține seama de faptul că U. R. a proclamat că principiul de liticii sale externe este: „Nici un centimetru de fruntarii în plus și niciun centimetru din teritoriul nostru nimănu”, dacă se face prin urmare plebiscitul netar al fruntariilor, cred că m'aș înșela spunând că revizionismul rămân un grup mult prea mic față de restul lumii, și în înțelesul acesta Ungaria formează nucleul cel mai activ și cel mai sgomotos.

## Pretinsa justiție maghiară

Când se știe cât ar fi greu să se localizeze un război ce-ar izbucni în Europa, sunt în drept să mă întreb dacă revizionismul ungar servește realmente pacea dacă este cumințe ca într-o ga umanitate să fie răscălată pentru că opt milioane de oameni pretind că justiția așa cum lumea a acceptat este o injustiție, iar că justiția astfel cum a conceputul egoismul lor național, este realizată.

Când se vorbește de re-



(Continuarea în pag. 6-a)

onismul ungar, să nu se  
rădă nici un moment din  
ere câtimea injustiției și  
ma disproporție ce exis-  
tre aș zisele supliment-  
e acordat justiției inter-  
onale și prețul pe care  
ea întregă ar trebui să-l  
ască pentru realizarea

## Articolul 19 din Statu- tele Ligii Națiunilor

De ce oare se spune că reviz-  
ionismul ungar este pacific și  
? Să vedem puțin cari sunt  
ele exacte pe care se vor  
ini aceste pretențiuni.

Există în pact un articol fai-  
de, prin speculațiunea ce s'a  
cu el, și care stipulează că:  
unarea poate examina din  
și în timp tratatele devenite in-  
abile.

această dispozițiune vizează  
zeli în curs de executare.  
nările fiind deja aplicate,  
ziunea prevăzută de articolul  
nu se referă la ele.

ar chiar dacă cineva nu este  
izan al acestei teorii, totuși  
lea este de acord pentru a  
ne că revizuirea nu poate fi  
cată fără consimțământul păr-  
interesate. Nimic mai logic!  
Contractele cele mai însem-  
n'ar putea fi modificate fără  
simțământul celor două părți  
ar putea fi altfel când este  
ba de un tratat solemn, cum  
e un tratat de pace?

Ori, la fiecare cerere de reviz-  
e, din partea Ungariei, cele  
fără interesate au răspuns  
tr'un NU, categoric și defini-

insista, ar însemna a ieși  
legalitate. A insista, încetează  
a mai fi oporă de pace, pen-  
a deveni operă de război.

pe urmărește printr'o savantă  
viziune să se pregătească  
interiorul statelor schimbări  
supresiuni cari ar face pro-  
dura legală inutilă.

mai aci atingem un punct esen-  
Da, recunoaștem că revizu-  
este o instituțiune legală,  
cu rezerva noastră în ce  
ar este obiectul ei, presupune  
admiterea voințelor adunării și  
ce ne contest, votul părților,  
e deci legal să te adresez.

Legătura Națiunilor pentru a ști  
a unanimitatea cerută și volui  
erților se găsesc întrunite. Dar  
e absolut ilegal și contrariu  
a 10 din pact să compromiți  
gritatea teritorială sau inde-  
adenta politică printr'o propa-  
da ce urmărește aceste sco-

sa prin încurajarea activi-  
tății persoanelor ce ar încerca  
aducă atingere.

Legăturile dintre re-  
vizionism și terorism

Articolul 19 crează o supapă  
siguranță. Articolul 19 nu  
forțază însă instrumentul de  
pagandă destinat să creeze  
a situație care ar putea să  
a în mișcare acțiunea adu-

Da, prin ele însele lucrurile  
merg bine; art. 19 poate ju-  
la limitele condițiilor cerute.

Articolul 19 crează o supapă  
siguranță. Articolul 19 nu  
forțază însă instrumentul de  
pagandă destinat să creeze  
a situație care ar putea să  
a în mișcare acțiunea adu-

Da, prin ele însele lucrurile  
merg bine; art. 19 poate ju-  
la limitele condițiilor cerute.

Articolul 19 crează o supapă  
siguranță. Articolul 19 nu  
forțază însă instrumentul de  
pagandă destinat să creeze  
a situație care ar putea să  
a în mișcare acțiunea adu-

Da, prin ele însele lucrurile  
merg bine; art. 19 poate ju-  
la limitele condițiilor cerute.

Articolul 19 crează o supapă  
siguranță. Articolul 19 nu  
forțază însă instrumentul de  
pagandă destinat să creeze  
a situație care ar putea să  
a în mișcare acțiunea adu-

Da, prin ele însele lucrurile  
merg bine; art. 19 poate ju-  
la limitele condițiilor cerute.

Articolul 19 crează o supapă  
siguranță. Articolul 19 nu  
forțază însă instrumentul de  
pagandă destinat să creeze  
a situație care ar putea să  
a în mișcare acțiunea adu-

Da, prin ele însele lucrurile  
merg bine; art. 19 poate ju-  
la limitele condițiilor cerute.

Dar a pretinde ca printr'o  
propagandă otrăvită să se poa-  
tă crea boale numai în scop  
de a da medicului titluri cari  
să-i permită a interveni, aceas-  
ta este o aberațiune pe care  
nici un tratat nu a prevăzut-o  
și pe care nici o țară nu va  
putea s'o accepte.

De aceea, insistând în mod  
express că nu voiesc să ating  
prin aceasta susceptibilitățile  
guvernului regal ungar și nici  
cele ale oricărui alt guvern, a-  
firm în ceea ce mă privește că  
revizionismul și terorismul nu  
sunt totuși lucruri atât de dis-  
tincte.

Există între ele legături de  
filiatiune, cari unesc pe tată de  
copilul său.

Din pricină că revizionismul  
turbură oamenii în ceea ce pri-  
vește justiția sortită lor, brațe-  
le se înarmează pentru a în-  
făptui hotărârile unor spirite  
exasperate.

Pentru acest motiv, în locul  
revizurii frontarilor ca mijloc de  
menținere a păcii, am propus  
în totdeauna *acorduri sincere  
și leale*, dela națiune la națiune.  
acorduri cari remediază cele  
mai urgente neajunsuri.

Frustrarea este expresiunea su-  
veranității închise, care se află  
la originea războaielor, din care  
abia am ieșit. Nu se servește  
cauza păcii prin deplasarea  
frontarilor, ci printr'o devaloriz-  
zare treptată a lor. În practica  
zilnică numai în acest chip se  
va ajunge la unica soluție a  
problemelor teritoriale: com-  
plectă spiritualizare a barierelor  
între popore. Dar pentru aceasta  
trebuie creată între națiuni o  
atmosferă de încredere care să  
le permită să se apropie unele  
de altele.

Diferendul de față este unul  
din acelea de pe urma cărora  
părțile interesate nu se vor mai  
putea găsi în situația lor an-  
terioră. Acestul diferend îl va  
urma sau ruptura, sau apropi-  
rea între cei ce azi apar ca ad-  
versari.

Socotesc inutil de a mai spune  
că preferăm cea de a doua so-  
luțiune.

Nu se cere Ungariei nimic  
care să fie contrar onoarei sale  
naționale. I se cere să recunoa-  
ască, acolo unde ele există, gre-  
șelile organelor sale și să se  
angajeze a pedepsi pe vinovați.  
Acestea sunt lucruri pe care ea  
singură ar fi trebuit să le ofere.  
A ne închipui că s'ar putea a-  
junge la o soluție punând ches-  
tiunea numai pe un teren ge-  
neral, ar fi să ne înșelăm. Dacă  
am fi putut-o face, — sunt în  
măsură să v'o spun — nu am  
fi azi în fața Dv.

Sunt realități politice pe care  
ar fi criminal să le ascundem  
fiindcă ele sunt neplăcute.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

Ungaria crede că am venit aci  
cu scopul de a o umili? Nu,  
am venit numai ca apostoli ai  
păcii, pentru a o convinge de  
aceasta, a-l întinde mâna și a-i  
spune: „Voim să uităm cuvîn-  
tele ce ați rostit la adresa noastră.  
Lăsați și voi la o parte  
falsele susceptibilități. Cooperati  
cu noi pentru a da națiunii lu-  
goslave satisfacția rezonabilă pe  
care ea o reclamă. Prin aceasta  
veți fi ajutat cauza păcii, pe noi  
toți și pe voi înșivă”.

# Din raiul hortist

## O prefectură scoasă la licitație

Din „Budapesti Hirlap” dela  
8 Iunie a tr. (desbaterile parla-  
mentare din ziua precedentă):

Baronul Vay Miklos a ară-  
tat la discuția bugetului mi-  
nisterului de finanțe, că fis-  
calitatea a luat așa de mari  
proporții în Ungaria, încât  
au ajuns să fie scoase la  
licitație și prefecturile de  
județ. A citat cazul unei pre-  
fecturi, dar fără s'o nu-  
mească.

### Ce impozit plătesc latifundiarii

Același interpelator a pro-  
testat apoi în contra unui  
socialist, care acuzase pe  
latifundiar de evaziuni fis-  
cale. Cătam:

„Protestez în contra faptu-  
lui că se aruncă opiniei pub-

lice neadevăruri ca acesta,  
că marea proprietate  
nu plătește decât 10 fi-  
leri” (bineînțeles după un  
iugăr).

### Criza din industrie

Din editorialul dela 10 Dec.  
1932 al lui „Pesti Hirlap”, ofi-  
ciosul Ligii Revizioniste:

După bilanțurile publicate de  
oficiul statistic, venitul din anul  
1932 al întreprinderilor industri-  
ale maghiare a scăzut față de  
cel din anul precedent cu 61,2%,  
iar cel din anul 1931, față de  
anul anterior, cu 76%. În Mai  
1932 întreprinderile industriale  
și-au închisat socotelile cu defi-  
cit de aproape 60 de milioane  
lei, în timp ce în anul precedent  
avuseseră un venit de 660.000 de  
pengő.

În industria metalurgică per-  
sonalul a scăzut față de cel din  
anul 1929 cu 47 4/10%.

## Pământurile țăranilor unguri trec în mâna băncilor

Adăugăm la ceea ce am ară-  
tat în n-rul nostru trecut despre  
acapararea de către bănci a mo-  
șilor țărănești din Ungaria (că-  
te bromă sunt), următoarele plân-  
geri ce s'au rostit la adunarea  
generală despre care vorbim în  
altă parte a numărului nostru de  
față, a Asociației generale agri-  
cole din Ungaria, ținută la Bu-  
dapesta azi săptămâna:

Edmond Tolnay a cerut mi-  
nistrului agriculturii — care era  
de față la adunare — să aducă  
de urgență o lege de conversi-  
une, deoarece fără o asemenea  
ușurare a datorilor, pământurile  
țărenești sunt amenințate să trea-  
că toate în mâna băncilor. A  
protestat că se dau primele de

export marilor fabricanți, în loc  
să se dea țăranilor. Față de  
bănci a cerut măsuri energice.  
„Pământul maghiar — spune re-  
producându-l cuvântarea „Uj  
Magyarság” din 11 crt., alunecă  
tot mai tare în mâna băncilor,  
încât azi toată agricultura ma-  
ghiară e în buzunarul lor.”

Ioan Vass a atras atenția a-  
supra situației triste a plugari-  
lor de peste Tisa (adecă, priviți  
dela noi, de dincoace de Tisa, —  
n. tr.), arătând că-s la faliment  
și că la 15 Ianuarie, când le vi-  
ne scadența, vor ajunge pe dru-  
muri. Guvernul să apere pămân-  
tul strămoșesc, și să nu-l facă  
din interes bancar pe țăranii fă-  
ră căpătâi.”

## Venitul, datoriile și impozitele populației agricole

Din „Magyarság” dela 12  
IX. a. tr.:

În seria de conferințe dela  
Magyar Társadalomtud. Tár-  
saság a vorbit statisticianul  
Ludovic Leváti despre „Ve-  
nitul național și repartizarea  
lui”, arătând următoarele:

În anii 1926—28 venitul

național era în Ungaria de  
aproape 5 miliarde (pengő).  
În anul 1931 a scăzut la  
trei miliarde. Venitul popu-  
lației agricole e de 700 mi-  
lioane, datoria îi este de  
două miliarde și o sută de  
milioane, iar impozitul de  
500 milioane.

## În loc de reformă agrară, diplome de recunoștință...

Precum am arătat sub tit-  
lul acesta în n-rul al 6-lea  
al „Gazetei Antirevizioniste”,  
guvernul iubitor de țăranii  
al generalului Gömbös a  
făcut o inovație dintre cele  
mai cinice cu puțință: aceea  
de a da țăranilor, în loc de  
pământ, „diplome de recu-  
noștință”, dacă slujesc cu  
credință 3—4—5 decenii pe  
domniul latifundiar. Câteva  
zeci de diplome de-acestea  
s'au dat și în toamna asta,  
cu prilejul faimoasei „săp-  
tămâni a muncii naționale”  
a și mai faimoasei TESz.

Iată o mică listă de astfel  
de decorați, după semiofi-  
ciosul „Budapesti Hirlap”  
din 22 VII a tr.:

Ministerul de agricultură  
a dat diplome de recunoș-  
tință: lui Ioan Cserne (Cer-  
nea), servilor la domeniul din  
Bikácskispápe al lui Wen-  
ckheim, pentru 50 de ani de  
slujbă credincioasă; lui Ig-  
nație Deak, paznik de vână-  
toare al contelui Dominic  
Szechenyi, pentru 46 de ani  
de slujbă; lui Matei Dudaș,  
pentru 39 de ani de slujbă,  
ca ziler, la un domeniu din  
Tolnaozora.

### Alt cinism

În presa budapestană a fost  
la sfârșitul verii și la începutul  
toamnei din anul acesta o foarte  
lungă discuție despre „talentele  
primitive”. Adecă despre talen-

tele, artistice sau de altă na-  
tură, ieșite fără școlarizare din  
satele maghiare.

Cineva a avut ideea să orga-  
nizeze cu prilejul irendentistei  
„săptămâni” din anul acesta a  
Sfântului Ștefan o expoziție a  
acestor fel de talent, iar oficiali-  
tatea s'a grăbit să vină cu dis-  
cursuri, cu interviewuri, ca să  
laude genuinul geniu unguresc.  
S'a făcut de cătră oamenii d-lui  
Gömbös un pic de țărănism pe  
această chestie (în definitiv, ce  
iar fi putut opri!), iar semiofi-  
ciosul „Budapesti Hirlap”, care  
a publicat o întreagă... „anchetă”  
despre geniile maghiare primitive,  
a mers până acolo că a promis  
prin editorialul dela 26 VIII crt.  
(de ce să nu promită, la urma  
urmelor, dacă nu-l angajează prin  
nimic!) o serie de reforme în  
folosul țărănimii: colonizări, legi  
referitoare la fidei-comisuri, adecă  
la moșile uriașe cari nu se pot  
vinde, ș. a. m. d.

Pentruca s'aveți o de-  
plină caracterizare a acestui  
farizeism unguresc, faceți o  
legătură între mascarada  
aceasta cu „talentele primi-  
tive” și între faptul ce l-am  
arătat după statistica ofi-  
cială în n-rul al 11-lea al  
„Gazetei Antirevizioniste”:  
că în școlile secundare din  
Ungaria numai trei dintr'o  
mie de elevi sunt băieți de  
țăranii!

## Stările dela Bichiș

În semioficiosul „Budapesti  
Hirlap” s'a publicat la 27 VII crt.  
o corespondență alarmantă despre  
orașul Bichiș din apropierea  
frontierei românești.

Ni se arată între altele că sunt  
în acest oraș 8—10 mii de inși  
cari nu au după ce bea apă, și  
trebuie întreținuți de oficialitate.  
N'ar fi nimic deosebit în destăinu-  
irea, aceasta fiindcă, dupăcum s'a  
văzut din statistica oficială a celor  
întreținuți în Ungaria dela cazanul  
public, reproducă în n-rul 1 al  
„Gazetei Antirevizioniste”, sunt  
în țara d-lui Gömbös și localități  
urbane din a căror populație  
56,4% trebuie întreținuți de ofi-  
cialitate. Bichișul însă e într'o  
situație specială. Orașul acesta  
agrar, cu 29 mii de locuitori  
(dintre cari un însemnat număr  
români) are un hotar de 60.901  
iugăre cadastrale. Se vede însă  
că și această enormă întindere  
de pământ e în cea mai mare  
parte în mâna latifundiarilor.

De altfel ni-o spune și semio-  
ficiosul „Budapesti Hirlap”, în  
articolul „Cămpia sângerândă”  
din n-rul său dela 24 Iunie crt.  
O treime din hotarul orașului —  
20 de mii de iugăre cadastrale  
— e în mâna a 5 familii: a nobi-  
liilor Wenckheim, Nádasdy, Kárász,  
Almássy, Hoyos. Alie mii de  
iugăre sunt în mâna câtorva  
familii „burgheze”. Le rămâne  
micilor proprietari jumătate din  
hotarul Bichișului, dar se vede  
că nici aceste moșii nu sunt re-  
partizate după cuviință, de vreme  
ce 8—10 mii de inși din comună  
nu au după ce bea apă.

Din articolul dela 24 Iunie al  
semioficiosului se mai cuvin de  
altfel reținute următoarele.

Dintre nevoiașii orașului două  
mii de inși sunt așa-zisi „cubi-  
cuși”, adecă constructori de șo-  
sele. Despre situația desperată în  
care au ajuns acești lucrători, a  
mai fost vorbă în coloanele  
noastre.

O parte din populație a avut  
norocul să fie impropietărită. Li  
s'a dat circa 7000 de iugăre, și  
anume, „dela 800 de stânjini  
până la 3 iugăre” unuia. Loturile  
li s'au dat la distanțe uriașe de  
oraș, încât nu le sunt de niciun  
folos.

## Lacrimile ungurești din ochii lui Dumnezeu...

Citim în „Uj Magyar-ság” din  
Dec. crt., că la festivalul or-  
ganizat la Solnoc Sâmbăta tre-  
a de Societatea „Baross Gá-  
p”, s'a ținut o cuvântare des-  
„milenara cinstire ungurească”,  
însoțită cu cuvintele:

„Dumnezeu adună de decenii  
lacrimile, sângele mar-  
lor maghiare și ale bărbatilor  
maghiari, în ochii lui Dumnezeu  
plăcuște lacrima maghiară, și  
leapătă rugăciunea în care se  
contopi într'o singură rugă-

ciune toate inimile. Atunci va fi  
adevărat Crăciun unguresc!”

Oratorul care a ținut această  
ciudată cuvântare irendentistă nu i  
vr'un hun de origine germană  
(ca alde Pekár Gyula) dela So-  
cietatea turanilor, ci un vi-  
dică în lege: episcopul Bela  
Kapi din Panonia.

Cum și-l vor închipui pe  
„Dumnezeu ungurilor” credincio-  
șii Prea Sfintiei Sale, dacă ar-  
hiereul lor și-l personifică așa  
de creștinește?

## Ciudățenii și alte lucruri eckhardiste dela Geneva

„Uj Magyarág”, ziarul d-lor Tiberiu Eckhardt și Ștefan Milotay, a publicat în n-rul din 9 crt. un lung extras din contra-memorii prezintat de Ungaria la Liga Națiunilor în după-amiaza celei de a doua zile de proces al pusteii Janka, la 9 Dec.

Se cuvine să remarcăm din acest contra-memoriu al d-lor Eckhardt și Kánya următoarele:

**Teroriștii croați s'au putut plimba prin Ungaria ca la ei acasă, fără ca autoritățile maghiare să prindă de veste. Apăreau și dispăreau neștiuți, după obiceiul lor. Așa a stat atentatorul Mio Krai la Jankapuszta, dar autoritățile n'au știut de prezența lui. Tot astfel s'a constatat oficial că ceilalți doi complici (ai atentatorului dela Marsilia, n. tr.), Raici și Pospisil, au stat sub nume fals întâi la Jankapuszta și apoi la Nagykanizsa, și că au părăsit Ungaria la fel ca ceilalți emigrați croați. Autoritățile maghiare n'au avut cu atât mai puțin vreun motiv să vadă ceva suspect în plecarea lor, cu cât încă înainte de aceea croații părăsiseră în număr mare Ungaria.**

Să reținem:

La 7 Dec., când a vorbit întâia oară la Liga Națiunilor în procesul complicității maghiare cu atentatorii, d. Eckhardt a declarat că la Jankapuszta n'au fost decât niște bieți muncitori agricoli croați.

La 8 Dec., în memoriul scris, deșteptul domn Eckhardt recunoaște că atentatorii au stat la Jankapuszta și la Nagykanizsa, dar adaugă că Ungaria nu știa despre prezența lor. Iar după ce a spus acestea, a adăugat (stați și vă cruciți): că Ungaria, care nu știa despre prezența lor, n'a avut niciun motiv să bănuiască ceva când i-a văzut că pleacă (adorabil!), deoarece mai plecau și veneau și alții.

Mai departe:

Teroriștii n'au avut arme ungurești. Iar cele ce le-au avut le-au fost confiscate. „Cele câteva pistoale (sic!), toate până la unul de fabricație străină, cari au fost găsite la emigranții croați după atentatul dela Marsilia, au fost confiscate de autoritățile maghiare?”

Iată o frază mai mult decât nostimă. Despre cari emigranți e vorba? Despre atentatorii prinși de poliția franceză? Sau despre cei invitați în Ungaria la poliție, despre cari guvernul maghiar a dat apoi un comunicat că i-a eliberat până la unul, deoarece s'au dovedit fără nicio legătură cu atentatorii? Cum se mai aflau „pistoalele” la Raicici, Pospisil și la ceilalți atentatori arestați de poliția franceză, dacă autoritățile maghiare le confiscaseră deja? Cum au putut să nu știe autoritățile maghiare despre prezența lor în Ungaria, dacă i-a găsit cu arme de contrabandă? Sau, dacă-i vorba de teroriștii din comunicatul poliției ungurești, cum i-a eliberat poliția maghiară, dacă i-a găsit cu asemenea arme?

Foarte manieratul domn Tibe-

riu Eckhardt a dat Lună, după discursul d-lui Titulescu, o replică din care presa noastră n'a reprodus nimic. Adevărat că replica delegatului maghiar a fost așa de eckhardistă încât nu merita o mențiune deosebită, dar în lunga-i platitudine s'au strecurat și unele lucruri cari se cuveneau arătate. Ca să se vadă, cât folosește o lecție unui copil rău crescut.

D. Eckhardt și-a început partea referitoare la d. Titulescu a replicii sale astfel (vezi relația din ziarul său „Uj Magyarág” dela 11 Dec.):

— „Titulescu, ca apostol al păcii, a declarat azi că ține aici o cuvântare loială și prietenească. Nu-l voi urma pe calea aceasta a loialității, pe care și-a ales-o. (N. B.: Foarte dotatul domn a folosit aproape aceleași cuvinte și în cuvântarea dela 7 Dec., de data aceea la adresa d-lui Jeltici, n. tr.) Delegatul României a trăit zece ani în Anglia, dar e sigur că maniera aceasta de a discuta n'a învățat-o nici în Anglia, nici în Elveția.”

La ce manieră se aștepta onorabilul falsificator de franci, asasinul dela 1918 dela lara, dacă nici maniera discursului d-lui Titulescu n'a fost „englezească” și „elvețiană”?!

În aceeași replică d. Eckhardt s'a rectificat, spunând că vorbind despre tradiție, care le lipsește românilor, s'a referit la o anumită presă (românească firește) care caută vrajbă și război cu lumânarea. La ce atitudine s'o fi așteptând dela presa românească onorabilul care patronază un ziar ca „Uj Magyarág”, în coloanele căruia calificativul de bandiți e cel mai urban calificativ la adresa românilor?

Falsificatorul de franci francezi și-a început de altminteri astfel rectificarea: „Protestez în contra presupunerii că...” etc.

Așa e! Mincinosul totdeauna va crede pe toată lumea mincinosă, iar falsificatorul falsificatoare!

La adresa d-lui Beneș a avut deasemenea d. Eckhardt câteva grațiozități.

Întâi de toate l-a dăscălit, învățându-l cum trebuie înțeles pactul de neagresiune semnat de d. Beneș la Londra acum un an și jumătate.

Apoi, după ce tot înțeleapta dumnisale gură de aur rostise proteste în contra faptului că nu e învinuită Ungaria numai de lucruri posterioare acordului de astă vară referitor la incidentele de pe granița maghiaro-iugoslavă ci se mai desgroapă și cavalerisme ungurești din anii trecuți, a amintit o vorbă — adevărată sau ba, n'avem de unde știi — ce ar fi spus o d. Beneș la adresa ungurilor acum 13 ani: că ungurii (dacă mai fac ce fac) se duc la dracu. Și a amintit distinsul domn Eckhardt această vorbă, pentru că să poată plasa (așa i-o fi zicând dânsul) un spirit. Anume, că dacă d. Beneș vrea să-i ducă pe unguri în iad, se duce și el cu dânsii.

Așa debut ca al rudei acesteia a regentului Horthy încă nu s'a mai pomenit în istoria diplomației!

## O instigație dementă

După ce a instigat o săptămână în șir pe chestiunea expulzării de cetățeni maghiari din Iugoslavia, Ungaria și-a întărit și mai mult dela sentința geneveză încoace această instigație, bombardând redacțiile apuse cu fotografii de copii pe care i-ar fi aruncat peste granița autorităților iugoslave, și în același timp apucându-se să prigonească pe cetățenii maghiari de neam sârbesc. Ziarele din Belgrad aduc știrea că o seamă de preoți, sârbi din Ungaria au fost închiși într-o mânăstire din Seghedin, și că se confiscă averile sârbești.

Ziarele din toată Ungaria publică zilnic un apel alarmant al ministrului de interne maghiar, ca să contribuie toată lumea la colecta pentru expulzării din Iugoslavia, deschisă cu o subscripție de 15 mil de lei a regentului Horthy.

Ziarul „Pesti Hirlap” se laudă în numărul său de Marți, că a tipărit în franțuzește și englezește un număr special în chestia expulzării, și l-a împărțit la Geneva cu câteva ceasuri înainte de-a se aduce senzația în procesul Marsillei.

## Mari frământări în politica internă maghiară

Sentința dată de consiliul Ligii Națiunilor în procesul complicității maghiare cu atentatorii dela Marsilia va avea urmări dintre cele mai profunde asupra politicii interne maghiare.

Precum e și firesc, guvernul Gömbös nu va putea scăpa fără să dea țării socoteală de blamul la care a expus-o de-o parte prin înfăptuirea cu criminalii, de altă parte prin trimiterea ca apărători la Geneva a unor vinovați ca d. Kánya și mai ales ca Tiberiu Eckhardt. Nu ne așteptăm, nu-l vorbă, să-l vedem pe d-nul Gömbös, Kánya, Eckhardt, etc., ieșiți din viața publică Bethlen a rămas doar anul de zile la putere după afacerea falsificării de bancnote franceze. Măcar atâtea sancțiuni însă — egală cu o marginalizare — câtă s'a dat după falsificările de franci, se va da și de astă dată. Eventual d. Kánya va fi scos dela externe și trimis ministru plenipotențiar undeva unde-l așteaptă onoruri, d-lui Eckhardt i se va găsi eventual o altă demnitate în locul aceleia de prim-delegat la Geneva, și așa mai departe.

Toate-acestea sunt simple presupuneri.

Urmările adevărate ale sentinței dela Geneva se vor vedea în altă parte. În viața politică.

De-o parte: partidul așa zis agrarian al d-lui Eckhardt, care din pricina căldășiei șefului său cu guvernul se destrămă tocmai când președintele partidului își făcea debutul la Geneva, va continua să se fărâmițeze, și poate-l vom vedea chiar dispărând dela orizontul vieții politice maghiare. De altă parte vor urma inevitabile încercări la partidele opo-

## Săptămâna

**În politica internă predomină tot afacerea Skoda. Răpariția în scenă a d-lui Mirto, urmată de fugă la Viena de unde se spune că fostul ministru național țărănist, adversar al d-lui Maniu, va veni noi „documente”, a tulburat apele până n'adânc. tensiunea dintre gruparea Valda și gruparea Maniu s'a accentuat din nou. Iar ca adaos, d. Iorga a blicat acum două zile o carte în contra d-lui Maniu, încercând să-i reducă rolul ce l-a avut în politica românilor din fosta Ungarie.**

**În parlament au fost discuții aprinse pe chestiunea cenzurii.**

**Eveniment: După săptămâna trecută s'a reînnoit discuția parlamentului soarta tezaurului românesc dela Moscova, d. Ostrovsky, ministrul sovietelor București, a predat acum două zile guvernului român o parte din tezaurul ce s'a crezut pierdut.**

**Săptămâna externă s'a început cu înprobă de foc a Ligii Națiunilor și cu o izbândă mănească unică: pedepsirea Ungariei în procesul Marsillei, în urma rechizitoriului cu răsunet mondial al d-lui N. Titulescu.**

**Sentința dela Geneva a fost urmată de un semn de apropiere italo-franceză. Emisarii guvernului francez, d-nii Berenger și Pietri, s'au întors dela Roma cu rezultate multumitoare.**

**În provincia Saarului se continuă pregătirile tehnice ale plesbicitului ce urmează să se facă n luna viitoare. În alte părți ale continentului și ale lumii lini-**

După verdictul dela Geneva

zitioniste, ca să slăbească puterea guvernului. Se și desemnează asemenea încercări, la legitimiști, la grupul lui Rassay, la socialiști. Pe planul extern lupta se va da pentru o apropiere de Franța, criticându-se alianțele din trecut — afară de cea italiană.

Poate momentul cel mai dramatic al consecințelor verdictului dela Geneva va fi când va trebui ratificată convenția internațională în contra terorismului. Acuzările în contra lui Kánya, a lui Eckhardt și a celorlalți falsificatori de franci francezi, s'au rostit în parlament tot cu un asemenea prilej: când a trebuit ratificată convenția pentru reprimarea falsificării de monede și de bancnote.

### Întăieile svonuri despre clătinarea guvernului

A doua zi după sentința dela Geneva s'au și rostit la Budapesta somonii la adresa guvernului Gömbös, ca să-și ia boscârțele. În „Esti Kurir” a apărut o energică somație în acest sens, și deși guvernul s'a grăbit să dea un comunicat că e tare pe situație, situația i s'a menținut critică toată săptămâna.

### Desbateri aprinse în parlament

Parlamentul maghiar a avut Vineri o zi extrem de furtunoasă.

Fiind la ordinea de zi autorizația cerută de guvern ca să încheie convenții comerciale cu unele state, s'au

făcut obiectul politicii terne a guvernului și de terile au alunecat la chestiunea verdictului dela Geneva.

**Palatinul Pallavicini criticat aspru purtarea Geneva a d-lui Eckhardt spunând că a strâmbat și puținul rezultat ce-l fusese cu tratativele ministrului de externe Kánya.**

**A criticat apoi aspru manofilia și hitlerismul neralului Gömbös, cerând o politică francofilă. cerut apoi să tragă consecințele eșecului dela Geneva și să prezinte demisia așa cum a făcut după cerea falsificării guvernului Bethlen, care, pe urmă, păce i s'a respins demisia a dat pe vinovați pe m judecății.**

Un alt deputat, Buchinici, a criticat aspru politica internă a guvernului, și a rut o apropiere de succesoare.

Contele Sigray a cerut politică care „să joace” axa Roma-Paris. A cerut dânsul, ca și contele Păvicini, să vină un alt guvern ca să dea în judec pe vinovații indicați Geneva.

### Abonamente:

Pe un an 160 lei

Pe șase luni 90 lei

Pentru autorități, în

tuțiuni, întreprinderi 600